

Aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Mevrouw K.T. van Bruggen

Betreft: Consultatiereactie met toelichting dekenberaad

Utrecht, 16 september 2026

Excellentie,

Met belangstelling namen de dekenen kennis van het concept wetsvoorstel voor een Onafhankelijke Toezichthouder Advocatuur (**OTA**). De dekenen zijn de huidige toezichthouders op de advocatuur en zijn verenigd in het landelijk dekenberaad. Het dekenberaad maakt graag gebruik van de mogelijkheid op dit wetsvoorstel te reageren.

In onze reactie staan drie kernpunten centraal:

- **Onafhankelijke centrale regie met regionale inbedding.** Onafhankelijke centrale regie moet leiden tot meer samenhang, uniformiteit en professionaliteit, terwijl regionale nabijheid de verbinding met rechtspraak, openbaar ministerie en andere ketenpartners waarborgt. De combinatie van beide is essentieel voor effectief en zichtbaar toezicht.
- **Voortbouwen op bestaande kennis en ervaring.** De nieuwe toezichtorganisatie moet kunnen voortbouwen op de opgebouwde expertise van de dekenen, de medewerkers van de orde-bureaus en de LOTA. Door deze kennis te verbinden met centrale regie en verdere specialisatie kan de kwaliteit van het toezicht worden versterkt.
- **Modernisering van het klachtrecht.** De komst van de OTA moet worden aangegrepen om enkele acute knelpunten in het klachtrecht op te lossen en de klachtbehandeling verder te professionaliseren, zonder het stelsel van klacht- en tuchtrecht fundamenteel te hoeven wijzigen. Klachten zijn niet alleen een rechtsbeschermingsmechanisme, maar leveren ook waardevolle signalen op voor het toezicht.

Het dekenberaad bepleit daarom een stelsel waarin onafhankelijkheid, centrale regie en uniformering samengaan met decentrale uitvoering, regionale nabijheid en een sterke verbinding tussen toezicht en klachtbehandeling. Juist die combinatie biedt een solide basis voor effectief, professioneel en toekomstbestendig toezicht op de advocatuur.

Een toekomstig wetsvoorstel moet niet alleen aansluiten op de evaluatie van het stelsel, maar ook op de ontwikkelingen die de afgelopen jaren al hebben plaatsgevonden. Dat laatste wordt gemist in de memorie van toelichting en het beleidskompasformulier van dit wetsvoorstel. Het dekenberaad werkt al jaren centraal met landelijke portefeuilles en heeft zich er dan ook over verbaasd dat de oprichting en werkzaamheden van de Landelijke Organisatie Toezicht Advocatuur (**LOTA**) nergens worden genoemd. De vraag is dus niet of centralisatie nodig is — die ontwikkeling is feitelijk al ingezet — maar welke institutionele structuur daar het beste bij past, met borging van decentrale uitvoering.

Het dekenberaad benadrukt dat de dekenen als toezichthouders een eigen rol hebben die *onpartijdig*, *onafhankelijk* en *transparant*¹ wordt uitgevoerd. Normconform gedrag in de advocatuur is het resul-

¹ Zie 'kernwaarden van goed toezicht', WRR *Toezen op publieke belangen* rapport 89, 2013, p. 151.

taat van de werkzaamheden van de verschillende actoren. De Nederlandse Orde van Advocaten (**NOvA**) stelt regels en vertegenwoordigt de advocaten die onder toezicht staan. De dekens hebben de wettelijke taak dat toezicht uit te oefenen en klachten te onderzoeken. Het dekenberaad heeft kortom een andere rol en verantwoordelijkheid dan de NOvA. Elk legt vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid eigen accenten. De door een van uw ambtsvoorgangers geuite wens om een eensluidende opvatting² van de beroepsroep doet onvoldoende recht aan die verschillende rollen en posities.

Omdat de dekens vanuit hun rol en expertise gedetailleerd op de verschillende aspecten van het Concept Wetsvoorstel ingaan, is deze consultatiereactie omvangrijk. De kernpunten zijn de volgende:

1. Het dekenberaad heeft geen principiële bezwaren tegen de komst van de OTA. Wel maakt het conceptwetsvoorstel keuzes die het toezicht als geheel niet verbeteren. Met name de voorgestelde organisatiestructuur en taakverdeling laten wezenlijke lacunes bestaan.
2. Goed toezicht is onafhankelijk, regionaal ingebed en daardoor verbonden met klachtbehandeling. Het is gericht op normconform gedrag en combineert risicogestuurd toezicht met toezicht op basis van signalen van ketenpartners en uit de samenleving. Goed toezicht is gebaat bij centrale coördinatie en uniformering in combinatie met een decentrale uitvoering. Op deze wijze is de telkens verdergaande specialisatie en ontwikkeling van expertise geborgd, zonder dat de regionale informatie- en signaleringspositie en de samenhang met de klachtbehandeling verloren gaan.
3. Het Concept Wetsvoorstel houdt geen rekening met de recente ontwikkelingen in het advocatuurlijke toezicht, met name waar het de uniformering en centrale afstemming van het toezicht betreft. De LOTA ondersteunt de dekens bij beleidsontwikkeling en specifieke toezichttaken, terwijl de dekens hun beleid en werkprocessen landelijk afstemmen. Ook op het gebied van de gezamenlijke bestrijding van ondermijnende activiteiten zijn belangrijke stappen gezet. Het Concept Wetsvoorstel gaat daarmee uit van een verouderd beeld van het huidige toezicht.
4. Het toezicht op de advocatuur moet onafhankelijk zijn van de staat én van de onder toezicht gestelden. Positionering van de OTA als apart orgaan binnen de NOvA vergt daarom belangrijke waarborgen. Omdat het Concept Wetsvoorstel op meerdere punten invloed door de beroepsgroep mogelijk laat, geeft het dekenberaad in overweging de OTA vorm te geven als eigenstandige organisatie met rechtspersoonlijkheid.
5. Het dekenberaad is kritisch over de noodzaak van een vijfokoppig bestuur voor de OTA. Een lichtere bestuursstructuur verdient de voorkeur, mits deskundigheid, onafhankelijkheid en slagvaardigheid voldoende zijn geborgd.
6. Als het bestuur van de OTA in meerderheid uit niet-advocaten bestaat, ligt het minder voor de hand dat het CvT daarnaast nog de rol van de "blik van buiten" vervult. Het dekenberaad beveelt aan het CvT om te vormen tot een toezichthoudend orgaan naar het model van een RvT of RvC. Daarbij moet ook grondige kennis van de advocatuurlijke praktijk zijn verankerd; ook oud-advocaten en oud-dekens zouden lid moeten kunnen worden van het CvT nieuwe stijl.

² In zijn [Kamerbrief](#) van 17 februari 2025 schreef toenmalig staatssecretaris Teun Struycken: "Om die reden heb ik de NOvA verzocht om vóór de zomer van dit jaar aan mij een eensluidend advies uit te brengen over het toezicht op de advocatuur, die wordt gedragen door al haar gelederen"

7. De bepaling dat de NOvA regels kan stellen over de rechtspositie van medewerkers van de OTA en van de orden in de arrondissementen is zowel wetstechnisch als inhoudelijk problematisch. Het dekenberaad beveelt aan deze regeling te herzien en de werkgevers- en gezagsverhoudingen te verduidelijken.
8. De voorgestelde wijze van financiering van de OTA roept praktische en principiële vragen op. De wijze van financiering van het toezicht moet niet leiden tot directe of indirecte beïnvloeding door de onder toezicht gestelden.
9. Verschillende belangrijke onderwerpen worden in het Concept Wetsvoorstel ten onrechte niet geadresseerd. Het gaat met name om de geheimhoudingsplicht en het verschoningsrecht van de OTA en van de (toekomstige) deken, de tuchtrechtelijke en civielrechtelijke aansprakelijkheid van de toezichthouder en de verhouding tussen toezicht door de OTA en de overige taken van de deken en orden. Deze onderwerpen moeten goed geregeld worden om lacunes en verslechtering van het toezicht te voorkomen.
10. De regeling rond de uitwisseling van informatie dient te worden aangepast. De regeling is vrijblijvend en hanteert open normen. Goede en volledige informatie is een randvoorwaarde voor effectief toezicht. Het Concept Wetsvoorstel doet onvoldoende recht aan de nauwe samenhang tussen de verschillende werkzaamheden van de deken in het huidige stelsel.
11. Het dekenberaad vraagt nadrukkelijk aandacht voor de positie van de circa 120 medewerkers die de deken thans ondersteunen bij het toezicht. Hun kennis, ervaring en expertise zijn essentieel voor de continuïteit en kwaliteit van het toekomstige toezicht.
12. Het huidige systeem van klachtenbehandeling is verouderd en leidt tot onnodig hoge werkdruk. De knelpunten zijn relatief eenvoudig op te lossen door een aantal procedurele punten aan te passen. Het dekenberaad heeft hiervoor een uitgewerkt voorstel beschikbaar en beveelt aan dit gelijktijdig met deze wetswijzigingen mee te nemen.

De deken menen dat aan goed advocatuurlijk toezicht bijdraagt één landelijke, juridisch onafhankelijke gepositioneerde rechtspersoon als toezichthouder met centrale verantwoordelijkheid voor coördinatie, specialisatie en uniformiteit en decentrale uitvoering waarin de huidige kennis, nabijheid en signaleringsfunctie behouden blijven.

Het dekenberaad heeft kortom geen principiële bezwaren tegen de komst van een centraal georganiseerde onafhankelijke toezichtorganisatie. Wel heeft het, op basis van zijn ervaring met het huidige toezicht, wezenlijke zorgen en opmerkingen bij het wetsvoorstel. De deken constateren dat hun reactie op belangrijke onderdelen aansluit bij zowel de bij het dekenberaad bekende contouren van de reactie van de Algemene Raad als bij de consultatiereactie van de deskundigen Jan Broekhuizen, Barbara Rumora-Scheltema en Jonathan Soeharno (de **drie deskundigen**). Overeenkomende punten in deze reacties zijn: het ontbreken van voldoende waarborgen voor onafhankelijk en proportioneel toezicht, het negeren van de bestaande landelijke infrastructuur, waaronder de LOTA, en (met de drie deskundigen) het ontbreken van een uitgewerkte visie op de klachtbehandeling.

Deze brede consensus onderstreept de noodzaak om het wetsvoorstel op deze punten te herzien.

Deze reactie bevat daarom constructief commentaar op de belangrijkste onderdelen van het conceptwetsvoorstel en stelt een alternatieve organisatiestructuur voor die de onafhankelijkheid beter borgt en de gesignaleerde complexiteit kan verminderen.

De toelichting hierop treft u aan in de volgende hoofdstukken, voorzien van praktische voorbeelden uit de kennis en ervaring van de advocatuurlijke toezichtspraktijk.

Het dekenberaad is desgewenst graag bereid deze reactie nader toe te lichten.³

Hoogachtend,

namens het dekenberaad,

mr. F.A. (Frédérique) ten Berge

³ Het dekenberaad merkt in dit verband op dat het slechts zeer sporadisch direct betrokken is geweest bij de voorbereidingen voor het Concept Wetsvoorstel. Er heeft één bijeenkomst plaatsgevonden met toenmalig minister Weerwind op 8 mei 2023; nadien zijn er (behoudens een informatiebijeenkomst waar de brief van minister Weerwind van juni 2023 werd toegelicht) over dit onderwerp geen rechtstreekse contacten geweest tussen het Ministerie en (een vertegenwoordiging van) het dekenberaad.

Toelichting op de reactie van het dekenberaad

Het vervolg van deze consultatiereactie is als volgt opgebouwd:

1. Uitgangspunten voor het toezicht op de advocatuur
2. Ontwikkelingen
3. Organisatiestructuur OTA
4. Governance en financiering OTA
5. Onderwerpen die gemist worden
6. Toekomstige verhouding tussen de OTA en de dekens/ raden van de orde
7. Modernisering klachtbehandeling
8. Conclusies en korte samenvatting

1. Uitgangspunten voor het toezicht op de advocatuur

- 1.1. Het Concept Wetsvoorstel, althans de concept Memorie van Toelichting (**MvT**), geeft een eigen beschrijving van het toezicht op de advocatuur en van het doel van een dergelijk toezicht. De concept Memorie van Toelichting stelt dat het toezicht *"een onderdeel [vormt] van een breder systeem van voorzieningen in de advocatuur om een kwalitatief goede en integere advocatuur in stand te houden"* en dat het *"met name preventief van karakter [is]"* en als doel heeft *"de kwaliteit en integriteit van de beroepsuitoefening te bewaken en bevorderen"*.
- 1.2. Het dekenberaad meent dat toezicht op advocaten tot doel heeft normconform gedrag te bewerkstelligen in het belang van de rechtzoekenden en (het functioneren van) de advocatuur als geheel. Het toezicht is over het algemeen *niet* preventief van karakter⁴, maar wel proactief: de dekens onderzoeken actief, op basis van risicosturing, of advocaten de geldende regels naleven. Daarnaast is het toezicht reactief, omdat de dekens ook naar aanleiding van signalen van bijvoorbeeld rechtbanken, andere ketenpartners of klagers, de naleving van de regelgeving controleren. Effectief, transparant, onafhankelijk en uniform toezicht is daarmee essentieel voor de rechtsstaat en voor de cruciale rol die advocaten daarin vervullen.
- 1.3. Zoals blijkt uit de door het dekenberaad aangestuurde doorontwikkeling van het toezicht (zie ook hierna onder 0), is goed toezicht gebaat bij centrale coördinatie en uniformering. Door de toenemende complexiteit van de regelgeving, ook voor advocaten, is verdere specialisatie en ontwikkeling van expertise noodzakelijk. De meest efficiënte en effectieve wijze om die ontwikkeling te realiseren is verdere centralisering van beleid, coördinatie en expertise. Dat kan naar de mening van het dekenberaad goed worden gerealiseerd door een centrale toezicht-houder. Het dekenberaad heeft in die doorontwikkeling in de afgelopen jaren zelf belangrijke stappen gezet. Daarbij heeft het dekenberaad de volgende uitgangspunten gehanteerd:
 - Goed toezicht is **onafhankelijk**: Het toezicht op advocaten moet onafhankelijk zijn ten opzichte van de overheid, maar ook ten opzichte van de onder het toezicht staande advocaten. Die onafhankelijkheid vergt ondubbelzinnige, wettelijk verankerde waarborgen voor governance en financiering;

⁴ Binnen het advocatuurlijke toezicht zijn drie vormen van toezicht te onderscheiden: preventief (waarbij toezicht wordt uitgeoefend voordat een handeling waarop regelgeving van toepassing is wordt uitgevoerd), proactief (waarbij actief, doorgaans op basis van risicosturing, wordt nagegaan of de regels worden nageleefd) en reactief (waarbij naar aanleiding van ontvangen signalen wordt onderzocht of de regels zijn nageleefd). Alleen het zogenaamde toelatingstoezicht, waarbij wordt beoordeeld of een persoon aan de vereisten voldoet om als advocaat te kunnen worden beëdigd, is preventief. Dit toezicht wordt echter niet door de dekens uitgeoefend maar door de raden van de orden (zie artikel 2 lid 5 jo. artikel 4 Advocatenwet). Het Concept Wetsvoorstel beoogt niet om dit toelatingstoezicht over te hevelen naar de OTA; zie in dit verband ook onder 6.10 hierna.

- Goed toezicht kent een **decentrale uitvoering**: de toezichthouder moet niet alleen dicht op de onder toezicht staande advocaten staan, maar ook een sterk netwerk hebben van lokale, regionale en nationale signaalgevers om misstanden tijdig en effectief te kunnen aanpakken. Formele en informele contacten zijn daarbij van groot belang. Voorkomen moet worden dat centralisering leidt tot meer bureaucratie, wat negatieve gevolgen heeft voor de fijnmazigheid van het toezicht en onnodige afstand schept. Een advocaat weet zich gezien door een toezichthouder die nabij is;
 - Goed toezicht wordt versterkt door **klachtbehandeling**: toezicht en klachtbehandeling gaan hand in hand. Klachtbehandeling levert de toezichthouder waardevolle toezicht-informatie op en draagt bij aan effectief en professioneel toezicht.
- 1.4. Het dekenberaad stelt vast dat deze uitgangspunten ook worden omhelsd in het Concept Wetsvoorstel. Daarin wordt enerzijds de nadruk gelegd op de vereiste onafhankelijkheid van zowel onder toezicht gestelden als de overheid, zie MvT pagina 1. Anderzijds wordt de, door de Tweede Kamer breed gesteunde, motie Ellian⁵ als vertrekpunt voor het nieuwe toezicht gehanteerd. Die motie roept op om klachtbehandeling en toezicht niet te scheiden en te streven naar stevige lokale inbedding.⁶
- 1.5. Naar aanleiding van de motie Ellian heeft de NOvA, met instemming van het dekenberaad, aangekondigd een voorstel te zullen doen voor modernisering van het klachtrecht. Een daartoe ingestelde commissie, bestaande uit vertegenwoordigers van de NOvA en van het dekenberaad, heeft inmiddels de belangrijkste knelpunten geïnventariseerd. De dekenen hebben voorstellen gedaan om deze knelpunten met betrekkelijk eenvoudige aanpassingen op te lossen. Omdat de gewenste modernisering van het klachtrecht urgent is en kan worden gerealiseerd door wijziging van een beperkt aantal wetsbepalingen, bepleit het dekenberaad deze modernisering direct in het Concept Wetsvoorstel mee te nemen. Daarmee wordt een efficiënt wetgevingsproces bevorderd en blijft de toenemende werkdruk bij de ordebureaus beheersbaar. Dit wordt hierna in hoofdstuk 7 nader toegelicht.
- 1.6. Het dekenberaad onderschrijft het uitgangspunt dat het toezicht op de advocatuur onafhankelijk, professioneel, effectief en uniform moet zijn. Ook onderschrijft het dekenberaad dat het toezicht op landelijk niveau sterker kan worden gecoördineerd en dat voldoende afstand moet bestaan tussen toezicht en de overige taken van de beroepsorganisatie. De afgelopen jaren heeft het toezicht zich al verder gespecialiseerd en gecentraliseerd. De ervaringen van de dekenen en de ontwikkeling van de landelijke samenwerking laten zien dat centralisatie van beleid, coördinatie en specialistische expertise goed kan samengaan met regionale uitvoering en nabijheid. De dekenen menen daarom dat deze ontwikkeling het uitgangspunt zou moeten zijn voor de wettelijke inrichting van het nieuwe toezicht.
- 1.7. Daarmee rijst de fundamentele, maar goed te beantwoorden vraag hoe de noodzakelijke onafhankelijkheid van het toezicht het best wordt georganiseerd. Moet die onafhankelijkheid worden gewaarborgd binnen de rechtspersoon NOvA, door middel van een complexe structuur van benoemings-, financiële en bestuurlijke waarborgen? Of kan die onafhankelijkheid eenvoudiger en krachtiger rechtstreeks worden verankerd in de wettelijke positie van de toezichthouder? De dekenen stellen voor, voor dat laatste te kiezen.

⁵ Kamerstukken II, 2023/24, 29279, nr. 856.

⁶ Zie MvT pagina 12, zie ook het Beleidskompas.

1.8. De voorgestelde inrichting berust op drie uitgangspunten.

1. *Eén onafhankelijke landelijke toezichthouder.*

De toezichthouder wordt als zelfstandige publiekrechtelijke rechtspersoon rechtstreeks in de Advocatenwet ingesteld en staat naast de NOvA en de orden in de arrondissementen.

2. *Centrale regie, regionale uitvoering.*

Beleid, coördinatie, specialisatie en expertise worden landelijk georganiseerd. Voor effectieve uitoefening van het toezicht is regionale nabijheid en kennis van de praktijk noodzakelijk.

3. *Voortbouwen op wat er al is.*

De nieuwe organisatie hoeft niet vanaf nul te worden opgebouwd. De kennis, ervaring, medewerkers, infrastructuur en werkwijzen die de afgelopen jaren zijn ontwikkeld kunnen worden benut en verder worden versterkt.

- 1.9. Deze inrichting verduidelijkt de institutionele verhoudingen en voorkomt dat onafhankelijkheid binnen één rechtspersoon (de NOvA) door een complex stelsel van aanvullende waarborgen moet worden georganiseerd. Tegelijkertijd blijft ruimte bestaan voor een sterke verbinding met de praktijk van de advocatuur en voor de regionale nabijheid die voor effectief toezicht van belang is. De dekens menen dat de gezamenlijke doelstelling van de wetgever en de beroepsgroep — sterk, onafhankelijk, uniform en effectief toezicht — zo eenvoudiger, robuuster en toekomstbestendiger kan worden gerealiseerd.

2. Het Concept Wetsvoorstel hanteert een verouderd uitgangspunt over het huidige toezicht

- 2.1. Het toezicht op de advocatuur kent een lange en niet altijd rustige voorgeschiedenis. Traditioneel was het toezicht belegd binnen de advocatuur zelf. Sinds 2015 berust het toezicht, met de invoering van de Wet positie en toezicht advocatuur (**Wpta**), bij de dekens, die daarmee deels de rol van de raden van toezicht in de arrondissementen hebben overgenomen. In opdracht van het WODC heeft onderzoeksbureau Pro Facto de Wpta geëvalueerd; de eindrapportage verscheen in augustus 2020. Pro Facto concludeerde dat het toezicht onder het nieuwe stelsel was verbeterd en deed veertien aanbevelingen voor verdere ontwikkelingen, waarvan er drie waren gericht aan de dekens. Deze aanbevelingen zagen met name op verdere doorontwikkeling en uniformering van het toezicht. De dekens hebben deze aanbevelingen in de jaren na publicatie van het Pro Facto rapport, voor zover binnen de bestaande wetgeving mogelijk, geïmplementeerd.
- 2.2. Tegen die achtergrond verbaast het dat het Concept Wetsvoorstel geen acht lijkt te slaan op de ontwikkeling van het advocatuurlijke toezicht in de afgelopen vijf jaar. Het beleidskompas stelt dat het op te lossen probleem ligt in een decentrale inrichting die zou leiden tot versnippering van het toezicht en van de benodigde specialistische expertise, en tot onvoldoende uniformiteit in de toezichtuitoefening. Daarmee miskent het beleidskompas de huidige praktijk. De dekens achten het daarom van belang nader inzicht te geven in de ontwikkeling van het toezicht in de afgelopen jaren.

2.3. Het dekenberaad heeft in de periode na het Pro Facto rapport de centrale coördinatie verder ontwikkeld en verbeterd. Een belangrijk onderdeel van die ontwikkelingen is de oprichting, in overleg met de NOvA, van de LOTA in 2023:⁷

- Bij de LOTA werken specialisten op het gebied van financiën, Wwft/AML, bestuursrecht, toezicht, tuchtrecht en sanctierecht.
- De LOTA ondersteunt, samen met de ordebureaus, de dekens bij de ontwikkeling en voorbereiding van landelijk beleid en bij de uitvoering van specifieke toezichttaken.
- Zo bereidt de LOTA beleidsregels voor die vervolgens door alle dekens per arrondissement worden vastgesteld.
- De financieel specialisten van de LOTA voeren namens de dekens onderzoeken uit bij advocaten en advocatenkantoren naar naleving van de voor advocaten geldende regels, waaronder de regels over contante betalingen, derdengelden en antiwitwasregelgeving (Wwft).
- Medewerkers van de LOTA verzamelen informatie die de basis vormt voor risico-identificatie, risicoweging en risicosturing binnen het toezicht.
- De bestuursrechtsspecialisten van de LOTA ondersteunen de dekens bij bestuursrechtelijke handhaving, bijvoorbeeld ten aanzien van de verplichte permanente opleiding en door advocaten te betrachten transparantie omtrent hun specialismen.
- De bestuursrechtsspecialisten van de LOTA ondersteunen de dekens daarnaast bij het nemen van handhavingsbesluiten en bij bezwaarprocedures.
- Ook bij de behandeling van WOO- en AVG-verzoeken, die vaak aan meerdere dekens zijn gericht, faciliteert en coördineert de LOTA de ondersteuning.
- Medewerkers van de LOTA zijn bovendien actief betrokken bij de voorbereiding en ontwikkeling van landelijk beleid, onder meer ten aanzien van toezicht op advocaten die betrokken zijn bij impactvolle strafzaken (zie ook hierna onder 2.4).
- De LOTA ondersteunt de dekens daarnaast bij beleidsontwikkeling naar aanleiding van nieuwe wetgeving en is onder meer actief betrokken bij verschillende overlegorganen over de implementatie van de Europese AML wetgeving.
- Verder begeleidt en coördineert de LOTA onderzoeken van de dekens naar de kwaliteit van de rechtshulp aan kwetsbare groepen, bijvoorbeeld in de familierechtpraktijk (project afhechtingsadvocaten) en de Wvggz praktijk (psychiatrische patiëntenrecht).
- Ook organiseert de LOTA cursussen door deskundigen op de verschillende aandachtsgebieden, waaronder een opleiding die nieuwe dekens en stafjuristen helpen om een vliegende start te maken.
- Ten slotte voert de LOTA samen met de ordebureaus werkzaamheden uit op het gebied van gemeenschappelijk ICT-beleid en specifiek voor de dekens en de ordebureaus ontwikkelde software-oplossingen. Dit betreft zowel tactisch als functioneel beheer.

De activiteiten die de LOTA op dit moment verricht dragen daarmee niet alleen bij aan verdere landelijke uniformering van het toezicht, maar ook aan verdere professionalisering van de verschillende toezichtgebieden.

⁷ Medewerkers van de LOTA zijn formeel in dienst van de NOvA maar vallen feitelijk onder het dekenberaad en zijn uitsluitend aan het dekenberaad verantwoordig schuldig. De systemen waarop de LOTA medewerkers werken zijn ook afgeschermd van de overige medewerkers van de NOvA.

Naast de ontwikkeling van de LOTA hebben ook de ordebureaus gezamenlijke stappen gezet. Het gaat onder meer om:

- intensievere inzet van bestuursrechtelijke handhaving;
- ontwikkeling en implementatie van AI-instrumentarium in het toezicht;
- de uitvoering van verschillende decentraal georiënteerde themaonderzoeken, onder meer naar samenwerkingsverbanden, (contant) betalingsverkeer, strafrechtkantoren, derdengelden, grote kantoren en financieel gerichte onderwerpen;
- ontwikkeling van risicosturing bij de inzet van toezichtcapaciteit van de orden in de arrondissementen;
- standaardisering van de werkwijzen, onder meer door gezamenlijk vastgestelde klachtreglementen, leidraden, verdere verduidelijking van tuchtrechtelijke procedures en consistent handhavingsbeleid;
- verdere uitwerking van gedeelde personele inzet; en
- een gezamenlijke aanpak voor advocaten die onder druk staan, onder meer door ondermijning, met geharmoniseerde protocollen en een gestructureerde werkwijze voor het uitnodigen van advocaten voor gesprekken.

2.4. Het beleidskompas stelt dat ontwikkelingen rond georganiseerde, ondermijnende criminaliteit die misbruik maakt van de waarborgen van de rechtsstaat, de noodzaak van een steviger en gebundeld toezicht op de advocatuur zouden onderstrepen. Ook op dit vlak heeft het dekenberaad belangrijke stappen gezet. Zoals minister Weerwind al in 2024 aan de Tweede Kamer heeft gemeld, worden signalen over advocaten door de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) centraal gedeeld met het dekenberaad, dat vervolgens de opvolging bij betrokken dekens coördineert zodat de signalen snel en effectief kunnen worden onderzocht.

2.5. Daarnaast is recent, op initiatief van het dekenberaad en in overleg met het Ministerie van J&V, het OM, de DJI en de Raad voor Rechtsbijstand, een kader ontwikkeld voor impactvolle zaken. Dit kader beoogt enerzijds advocaten die druk ondervinden te ondersteunen, en anderzijds verdere ondermijnende invloed te beperken.⁸ Zowel centraal, vanuit het dekenberaad, als decentraal, door de individuele dekens, vindt intensief overleg plaats met het OM en andere stakeholders, waaronder het LIEC en verschillende RIEC's, over de bestrijding van ondermijnende activiteiten.

3. Organisatiestructuur van de OTA

3.1. Het Concept Wetsvoorstel plaatst de OTA als orgaan binnen de NOvA. Deze keuze is ingegeven door de wens het toezicht onafhankelijk van de staat te laten zijn en binnen de advocatuur te positioneren. Onafhankelijkheid van de overheid, in de zin dat de overheid geen bemoeienis mag hebben met de wijze waarop de advocatuur zijn werkzaamheden uitvoert, is een fundamenteel rechtsbeginsel zoals onder meer neergelegd in het ook door Nederland ondertekende Verdrag van de Raad van Europa tot bescherming van het advocatenberoep van 13 mei 2025. Zoals Docters van Leeuwen opmerkte, moet de advocaat zich "*teneinde zijn cliënt goed bij te staan op furieuze wijze tegen een orgaan van de Staat (...) kunnen keren*".⁹

⁸ Zie in dat kader het door de staatssecretaris voor Justitie en Veiligheid overgenomen [briefadvies](#) van ABDTopconsult van 29 mei 2026 waarvoor het kader van het dekenberaad de basis vormt.

⁹ A.W.H. Docters van Leeuwen, *Het bestaande is geen alternatief*. Een verkenning naar verbeteringen in het toezicht op de advocatuur, NSOB: maart 2010, p. 37.

- 3.2. Bij de inrichting van het toezicht is daarom terecht veel aandacht besteed aan de onafhankelijkheid van de staat. Dat is bij uitstek van belang gelet op het toezichtsubject: de advocatuur. Advocaten staan rechtzoekenden immers vaak (in ruim 60% van de advocatuurlijke praktijk) bij in geschillen waarin een overheidsorgaan wederpartij is. Het is onwenselijk dat de staat via het toezicht invloed zou kunnen uitoefenen op de wijze waarop advocaten hun rechtsstatelijke rol vervullen.
- 3.3. In het politieke proces voorafgaand aan het wetsvoorstel is daarnaast nadrukkelijk aandacht besteed aan de onafhankelijkheid van de toezichthouder ten opzichte van de beroepsgroep zelf. Daarbij is als uitgangspunt genomen om de toezichthouder binnen de NOvA te organiseren, terwijl zijn onafhankelijkheid door verschillende checks and balances wordt gewaarborgd. Dit heeft geleid tot een wetsvoorstel waarin de governance van de toezichthouder een prominente plaats inneemt. Zoals in hoofdstuk 4 nader wordt besproken, voorziet het voorstel onder meer in een benoemingsadviescommissie, een college van toezicht, verschillende vormen van externe betrokkenheid, regels over de rechtspositie van medewerkers en bijzondere voorzieningen rond de begroting. Deze constructies maken niet alleen het wetsvoorstel complex, maar dreigen ook het toezicht zelf ingewikkelder en kostbaarder te maken. Veel tijd en energie dreigen verloren te gaan aan de inrichting en uitvoering van de governance.
- 3.4. De discussie over de positionering van het toezicht heeft zich in het verleden vooral toegespitst op de vraag of een toezichthouder binnen of buiten de NOvA moet worden geplaatst, waarbij veel aandacht is uitgegaan naar de wenselijkheid van een zelfstandig bestuursorgaan (Zbo). Het uitgangspunt dat het toezicht op de advocatuur niet onder de centrale overheid behoort te worden gebracht impliceert echter niet dat het toezicht dus onderdeel moet zijn van de NOvA. Tussen deze beide modellen bestaat een derde mogelijkheid.
- 3.5. Een eenvoudige en elegante oplossing die recht doet aan breed onderschreven noodzaak van onafhankelijkheid ten opzichte van zowel de staat als de beroepsgroep, is de OTA rechtstreeks bij de Advocatenwet in te stellen als afzonderlijk rechtspersoon. Daartoe kan aan artikel 17 Advocatenwet, onder vernummering van het huidige derde lid tot vierde lid, een nieuw derde lid worden toegevoegd waarin de OTA wordt ingesteld. Door de OTA vervolgens op te nemen in het lid waarin de rechtspersoonlijkheid wordt geregeld, verkrijgt zij — naast de NOvA en de orden van advocaten in de arrondissementen — zelfstandige rechtspersoonlijkheid. In een nieuw artikel 17a kunnen haar organen, bijvoorbeeld een bestuur en een raad van toezicht, en hun taken en bevoegdheden nader worden geregeld.
- 3.6. In deze constructie staat de OTA hiërarchisch noch onder de centrale overheid, noch onder de NOvA, maar is zij nevensgeschikt aan de NOvA en de orden in de arrondissementen. Daarmee worden twee vormen van onafhankelijkheid institutioneel van elkaar onderscheiden en tegelijkertijd geborgd: de onafhankelijkheid van de advocatuur tegenover de Staat en de onafhankelijkheid van het toezicht tegenover de onder toezicht gestelde beroepsgroep.
- 3.7. Een zelfstandige OTA brengt bovendien een heldere institutionele scheiding aan tussen toezicht enerzijds en vertegenwoordiging en belangenbehartiging van de beroepsgroep anderzijds. Daarmee wordt voorkomen dat de organisatie die de beroepsgroep vertegenwoordigt (de NOvA) tevens de institutionele inbedding vormt van degene die op diezelfde beroepsgroep toezicht houdt (de OTA). Ook de schijn van directe of indirecte invloed van onder toezicht gestelden op de inrichting en uitvoering van het toezicht wordt daarmee zoveel mogelijk vermeden.

- 3.8. De Advocatenwet kan bepalen dat de OTA is belast met het toezicht op advocaten en bevoegd is medewerkers te benoemen die toezichthouder zijn in de zin van artikel 5:11 Awb, vergelijkbaar met de regeling van artikel 111 Wet op het notarisambt. Voor die wettelijke taken is niet vereist dat de OTA onderdeel vormt van de NOvA.
- 3.9. Zelfstandige rechtspersoonlijkheid heeft daarnaast belangrijke praktische voordelen. Zij stelt de OTA in staat zelfstandig rechten en verplichtingen aan te gaan en over een eigen vermogen te beschikken. Daarmee worden verschillende complicaties rond vermogen en financiering vermeden die ontstaan wanneer de toezichthouder als orgaan binnen de NOvA wordt vormgegeven (zie hierna onder 4.19 e.v.).
- 3.10. De bekostiging van het toezicht kan, evenals in het Concept Wetsvoorstel, plaatsvinden door de advocaten die op het tableau staan. De daarvoor verschuldigde bijdragen kunnen rechtstreeks door de OTA worden geïnd of door de NOvA worden geïnd en vervolgens aan de OTA worden afgedragen. Het feit dat de beroepsgroep de kosten van het toezicht draagt, behoeft daarmee niet mee te brengen dat de NOvA zeggenschap heeft over de begroting of het vermogen van de toezichthouder. De OTA kan zelfstandig financiële reserves aanhouden en de gevolgen van een over- of onderschrijding van haar begroting dragen.
- 3.11. Deze inrichting biedt daarmee een eenvoudiger alternatief voor de in het Concept Wetsvoorstel gekozen constructie. In plaats van de OTA binnen de NOvA te plaatsen en vervolgens door een uitgebreid stelsel van waarborgen afstand te creëren tussen de toezichthouder en de NOvA, wordt die afstand reeds door de institutionele vormgeving zelf aangebracht. De onafhankelijkheid van het toezicht behoeft dan in mindere mate door complexe governanceconstructies te worden gecreëerd.
- 3.12. Zo ontstaat een toezichthouder die als zelfstandige publiekrechtelijke rechtspersoon institutioneel is afgescheiden van zowel de overheid als de NOvA en de onder toezicht gestelde advocatuur, terwijl de bekostiging door de beroepsgroep in stand kan blijven.

4. Governance en financiering

- 4.1. Het Concept Wetsvoorstel introduceert een complexe regeling voor de governance) en financiering van de OTA. Daarbij is een belangrijke rol weggelegd voor het college van toezicht (**CvT**), terwijl daarnaast een benoemingsadviescommissie (**bac**) wordt geïntroduceerd. De zorgen van het dekenberaad over de voorgestelde governance worden breed gedeeld. Zowel de Algemene Raad als de drie deskundigen wijzen er in reeds gepubliceerde consultatiereacties¹⁰ op dat de huidige opzet teveel 'blikken van buiten' bevat, onvoldoende advocatuurlijke expertise borgt en daarmee niet verenigbaar is met de vereiste onafhankelijkheid van het toezicht.

In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens ingegaan op de volgende deelonderwerpen:

- a. omvang en samenstelling bestuur;
- b. benoeming en ontslag bestuur en rol van het CvT;
- c. rechtspositie medewerkers OTA en raden van de orden; en
- d. financiering

¹⁰ Zie de consultatiereactie van deskundigen Jan Broekhuizen, Barbara Rumora-Scheltema en Jonathan Soeharno van 10 september 2026 op internetconsultaties.nl.

Ad a: omvang en samenstelling bestuur

- 4.2. Het dekenberaad acht het van groot belang dat in het bestuur overwegend (voormalig) advocaten zitting hebben, die beschikken over gedegen kennis van de advocatuurlijke praktijk en regelgeving. Het dekenberaad heeft zorgen over de kosten die deze organisatie meebrengt in het bijzonder voor de sociale praktijk die al onder druk staat. Het dekenberaad sluit in dit opzicht aan bij de opvattingen van de Algemene Raad en de drie deskundigen. Voor zover het Concept Wetsvoorstel bedoelt mogelijk te maken dat de bestuurders ook zelf als toezichthouders optreden, beveelt het dekenberaad aan dit expliciet in de wet vast te leggen.¹¹

Ad b: benoeming en ontslag bestuur en rol van het CvT

- 4.3. Het dekenberaad heeft bezwaren tegen de in het Concept Wetsvoorstel beschreven benoemingsprocedure voor de bestuurders van de OTA. Wij sluiten aan bij de aanbeveling van de Algemene Raad om het College van Toezicht om te vormen tot een volwaardige raad van toezicht met duidelijke bevoegdheden. Ook onderschrijft het dekenberaad de zorgen van de drie deskundigen dat de voorgestelde samenstelling van de bac en het OTA-bestuur onvoldoende waarborgen biedt tegen beïnvloeding die de onafhankelijke positie van de toezichthouder kan aantasten.
- 4.4. Het dekenberaad constateert dat de voorgestelde samenstelling van de bac ook buiten het dekenberaad tot zorgen heeft geleid.¹² Het dekenberaad sluit zich aan bij de opmerkingen van de drie deskundigen en de Algemene Raad over coöptatie, benoeming door het CvT en regelingen rond schorsing en ontslag¹³ van bestuurders.
- 4.5. Het dekenberaad wijst er daarnaast op dat de rol die het CvT in het huidige stelsel heeft ten aanzien van de klachtbehandeling in het Concept Wetsvoorstel vervalt, zonder dat daarvoor een vervangende voorziening wordt getroffen. Dit betreft de andere onderdelen “van een breder systeem van voorzieningen in de advocatuur om een kwalitatief goede en integere advocatuur in stand te houden” dat als doel heeft “de kwaliteit en integriteit van de beroepsuitoefening te bewaken en bevorderen”.

Ad c: rechtspositie medewerkers

- 4.6. Het Concept Wetsvoorstel bevat in het nieuwe artikel 36k een regeling op grond waarvan de NOvA bij verordening regels kan vaststellen over de rechtspositie van de medewerkers van de OTA. Een vergelijkbare regeling wordt voorgesteld voor de rechtspositie van medewerkers van de orden in de arrondissementen (het nieuwe artikel 33). Het dekenberaad meent dat deze bepalingen zowel wetstechnisch als inhoudelijk problematisch zijn.

¹¹ Ter vergelijking: er zijn thans 10,1 fte deken/toezichthouders, en het dagelijks bestuur van het dekenberaad bestaat uit drie personen die zich niet alleen bezighouden met de centrale aansturing maar ook toezicht-houder zijn in hun eigen arrondissement.

¹² Zie bijvoorbeeld LinkedIn bericht van Rens Koenraad in [juli](#) en [september 2026](#).

¹³ Opvallend is overigens de regeling voor ontslag of schorsing van bestuurders van de OTA in het Concept Wetsvoorstel, niet alleen omdat de bac hier geen enkele rol speelt (en dus geen bevoegdheid heeft ten aanzien van niet-functionerende OTA bestuurders), maar ook vanwege de bepalingen (i) dat ontslag plaatsvindt op verzoek van de AR en (ii) dat een belanghebbende bestuursrechtelijk beroep tegen de beslissing van het Hof van Discipline tot schorsing of ontslag kan instellen bij de rechtbank (het voorgestelde artikel 36i). Ten aanzien van het eerste meent het dekenberaad dat dit niet past bij de gewenste onafhankelijkheid van de andere organen van de NOvA (zie ook hiervoor onder 3.3 en hierna onder 4.8 e.v.). Ten aanzien van het tweede merkt het dekenberaad op dat voor zover bekend, er geen ander voorbeeld bestaat waarbij tegen een rechterlijke beslissing administratief beroep kan worden ingesteld. Het dekenberaad meent dan ook dat dit een vergissing is. Voor zover de wetgever meent dat een procedure in meerdere instanties noodzakelijk is ligt het voor de hand die instanties volledig bij de tuchtrechter te laten of juist volledig langs bestuursrechtelijke weg - een combinatie van beide is wat het dekenberaad betreft ongewenst. Het valt voorts op dat (in het voorgestelde artikel 36i) voor de advocaat-leden van het bestuur een onherroepelijke schraping door de tuchtrechter niet als grond voor ontslag geldt

- 4.7. Wetstechnisch is problematisch dat verordeningen van de NOvA gelden voor individuele advocaten en hun samenwerkingsverband (artikel 29 Advocatenwet), maar niet voor raden van de orde in de arrondissementen. Die zijn geen lid van de NOvA. Datzelfde zou gelden ten aanzien van de OTA, overigens niet alleen indien de OTA een eigenstandige organisatie zou zijn (zoals hiervoor onder 3.4 bepleit) maar ook indien zij als onafhankelijk orgaan binnen de NOvA wordt vormgegeven. In het voorstel zou daarmee een derde (de NOvA en het college van afgevaardigden als regelgevend orgaan binnen de NOvA) derhalve regels stellen omtrent de rechtspositie van medewerkers van andere organisaties. Het is de vraag of dat wenselijk is.
- 4.8. Ook inhoudelijk is de voorgestelde regeling problematisch. Invloed op de rechtspositie van medewerkers kan indirect leiden tot invloed op de wijze waarop de OTA en de orden in de arrondissementen hun werkzaamheden kunnen uitoefenen. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan regels omtrent thuiswerken, vergoeding van reis- of verhuiskosten of verplichte opname van vakantiedagen. Voor orden geldt bovendien dat de financiële gevolgen van wijzigingen in de rechtspositie van de medewerkers moeten worden gedragen en goedgekeurd door de advocaten in het arrondissement. Dat kan ertoe leiden dat onvoldoende middelen beschikbaar zijn om het benodigde personeel aan te trekken of te behouden, met als mogelijk gevolg dat werkzaamheden blijven liggen.
- 4.9. Dit neemt niet weg dat het dekenberaad het wenselijk acht dat afstemming plaatsvindt over de rechtspositie van de medewerkers van de orden in de arrondissementen. In dat verband vindt overleg plaats om in de komende jaren te komen tot een uniform functiehuis en uniforme salarisschalen voor de orden. Daarnaast vraagt het dekenberaad ook aandacht voor de positie van de medewerkers van de deken als gevolg van de komst van de OTA: zie hierna onder 6.8.

Ad d: financiering

- 4.10. Het Concept Wetsvoorstel introduceert een systeem waarbij het bedrag dat de OTA volgens de door het CvT goedgekeurde begroting nodig heeft, door de NOvA wordt overgeboekt naar een afzonderlijke OTA-bankrekening, waarover uitsluitend de OTA kan beschikken. Naar de deken begrijpen, hangt deze constructie samen met de voorgestelde positionering van de OTA als orgaan van de NOvA. De op die rekening gestorte gelden blijven daardoor onderdeel van het vermogen van de NOvA, ook al kan de NOvA daarover zelf niet beschikken.
- 4.11. De deken vinden het bezwaarlijk dat de OTA geen eigen vermogen heeft en slechts binnen beperkingen over 'eigen' geld kan beschikken. Dat brengt naar zijn aard risico's mee voor de vereiste onafhankelijkheid (zie ook hiervoor onder 3.4). De constructie roept bovendien vragen op over de consequenties van onder- of overschrijding van de begroting. Wanneer de OTA in een jaar minder geld uitgeeft dan is begroot, dient zij dan het meerdere terug te storten aan de NOvA aan het einde van het jaar? Wanneer in een jaar meer moet worden uitgegeven, kan of moet dat gecompenseerd worden met lagere uitgaven in een volgend of vorig boekjaar? Kan de OTA eigen reserves opbouwen? Kan de OTA activa verkrijgen die vervolgens geactiveerd kunnen worden en deel gaan uitmaken van het eigen beheerde vermogen? Kunnen schuldeisers van de OTA zich verhalen op het vermogen van de NOvA? Of omgekeerd: kunnen schuldeisers van de NOvA zich verhalen op het geld dat op de aparte OTA-bankrekening staat (maar dat dus wel nog deel uitmaakt van het vermogen van de NOvA in de zin van artikel 3:276 BW)?
- 4.12. Dat dit geen theoretische exercitie is, kan worden geïllustreerd aan de hand van enkele voorbeelden uit de recente praktijk van het toezicht. Zo zal de OTA eigen, op maat gemaakte, soft-

ware moeten gaan gebruiken (al dan niet een voortgezette bewerking van de software die de dekens thans voor het toezicht gebruiken). Dit vergt een forse investering die normaliter niet in één jaar zal worden afgeschreven. Binnen de voorgestelde financiële structuur kan een dergelijke investering echter niet door de OTA zelf worden gedaan maar zal de NOvA dit moeten doen. Maar vanuit het oogpunt van onafhankelijkheid is het ongewenst dat de NOvA zou kunnen meebeslissen over inhoudelijke keuzes die (en omdat zij) mogelijk gevolgen hebben voor de omvang van de investering. Een ander voorbeeld uit de praktijk is dat waarbij bepaalde gerichte toezichtactiviteiten op projectbasis worden ontwikkeld (bijvoorbeeld thema-onderzoeken). Het komt niet zelden voor dat dergelijke projecten vertraging oplopen om verschillende valide redenen. Moet in zo'n geval de onderschrijving (het project is nog niet gestart en de kosten zijn dus ook nog niet of niet geheel gemaakt) worden terugbetaald? En moet in dat geval een voor het volgende jaar gepland ander thema-onderzoek wijken of worden uitgesteld omdat het budget daarvoor geheel of gedeeltelijk wordt opgesoupeerd door het vertraagde project? Dit zijn allemaal onwenselijke situaties, die niet bijdragen aan een goed toezicht.

5. Onderwerpen die ten onrechte niet worden geadresseerd

5.1. In het Concept Wetsvoorstel wordt een aantal onderwerpen niet of nauwelijks geadresseerd, terwijl deze wel van belang zijn voor het goed functioneren van het toezicht op de advocatuur. Het gaat daarbij met name om de volgende, in dit hoofdstuk nader uitgewerkte, onderwerpen:

- a. de geheimhoudingsplicht en het verschoningsrecht;
- b. tuchtrechtelijke en civielrechtelijke aansprakelijkheid van de toezichthouder;
- c. de verhouding tussen het toezicht door de OTA en de overige taken van de dekens en orden in de arrondissementen.

Ad a: de geheimhoudingsplicht en het verschoningsrecht

- 5.2. De dekens sluiten aan bij de Algemene Raad en de drie deskundigen dat geheimhouding en verschoningsrecht expliciet en ondubbelzinnig wettelijk moeten worden vastgelegd. Dit is essentieel om de bijzondere positie van de advocaat te beschermen.
- 5.3. In dit verband zijn drie aanvullende observaties van belang. In de eerste plaats is de omschrijving in de MvT van de informatie waarop de geheimhoudingsplicht betrekking heeft als "cliënt-informatie"¹⁴ te beperkt. De geheimhoudingsplicht van de advocaat, en daarmee de afgeleide geheimhoudingsplicht van de toezichthouder, strekt verder en heeft betrekking op "al hetgeen waarvan hij uit hoofde van zijn beroepsuitoefening als zodanig kennis neemt" (zie artikel 11a Advocatenwet). Het dekenberaad beveelt aan dit in de MvT aan te passen.
- 5.4. In de tweede plaats heeft de toezichthouder op grond van jurisprudentie van de Hoge Raad ook een eigen geheimhoudingsplicht (en daarmee corresponderend zelfstandig verschoningsrecht) ten aanzien van zijn toezichtdossier, oftewel de informatie die hij in het kader van zijn onderzoek als toezichthouder heeft verkregen. De Hoge Raad oordeelde:¹⁵

"Als de deken (...) niet over een zelfstandig verschoningsrecht zou beschikken, kan dit tot gevolg hebben dat advocaten niet of in beperkte mate bereid zullen zijn mee te werken – ook waar het gaat om het ongevraagd verstrekken van informatie aan de deken – aan het toezicht uit vrees dat

¹⁴ Zie bijvoorbeeld MvT pagina 15 en pagina 30.

¹⁵ HR 17 december 2024, ECLI:NL:HR:2024:1876.

de door hen aangeleverde of, mede op basis daarvan, door de deken anderszins verzamelde informatie ter kennis komt van derden, in het bijzonder van politie en justitie, anders dan dat die informatie door de deken zelf in het kader en binnen de grenzen van zijn toezichthoudende taak aan derden kenbaar wordt gemaakt. Het zwaarwegende maatschappelijk belang van een goed werkend systeem van toezicht op de advocatuur brengt daarom (...) met zich dat aan de deken een zelfstandig verschoningsrecht toekomt."

- 5.5. Het is wenselijk dat ook deze eigen geheimhoudingsplicht en dit zelfstandige verschoningsrecht van de toezichthouder ondubbelzinnig in de wet wordt vastgelegd. Deze bescherming gaat verder dan het afgeleide verschoningsrecht van artikel 45a lid 2 Advocatenwet en gaat ook verder dan de generieke geheimhoudingsplicht die ex artikel 2:5 Awb voor een toezichthouder geldt.
- 5.6. In de derde plaats laat het Concept Wetsvoorstel onbesproken of de deken, voor de uitoefening van zijn overige wettelijke taken, in de toekomst nog beschikt over een afgeleide geheimhoudingsplicht, nu hij die positie volgens het voorstel niet langer aan artikel 45a lid 2 Advocatenwet kan ontleen. Zie in dit verband ook hierna onder 5.9 e.v.

Ad b: tuchtrechtelijke en civielrechtelijke aansprakelijkheid van de toezichthouder

- 5.7. Regelmatig komt het voor dat dekenen worden geconfronteerd met tuchtrechtelijke of civielrechtelijke claims van advocaten of derden die menen onjuist te zijn behandeld door de deken handelend in diens hoedanigheid van toezichthouder. Dat kost niet alleen veel tijd en moeite in de behandeling van dergelijke kwesties, maar het heeft ook een 'chilling effect' op het handelen van de toezichthouder. Het dekenberaad beveelt aan om in de wet de mogelijkheid tot aansprakelijkstelling van de toezichthouder voor handelen of nalaten in hoedanigheid van toezichthouder uit te sluiten of te beperken. Ten aanzien van de tuchtrechtelijke aansprakelijkheid geldt dit uiteraard primair voor de leden van de OTA die tevens advocaat zijn. Zie in dit verband ook hierna in hoofdstuk 7. Overigens zou gelijktijdig ook tuchtrechtelijke en civielrechtelijke aansprakelijkheid van de dekenen voor overige handelingen in hoedanigheid moeten worden uitgesloten of sterk beperkt.

Ad c: de verhouding tussen het toezicht door de OTA en de overige taken van de dekenen en orden in de arrondissementen

- 5.8. Het Concept Wetsvoorstel stelt dat het toezicht een onderdeel vormt van een breder systeem van voorzieningen in de advocatuur om een kwalitatief goede en integere advocatuur in stand te houden. Het miskent evenwel dat een groot deel van de overige taken van de dekenen en raden van de orde nauw verweven is met het toezicht (waarover in het hierna volgende hoofdstuk meer). Zo wordt de verplichting tot aanwijzing van een advocaat door de deken (artikel 13 Advocatenwet) niet genoemd; ook niet in de opsomming van taken die de deken nieuwe stijl behoudt.¹⁶ Het dekenberaad begrijpt dat het Concept Wetsvoorstel artikel 13 ongewijzigd laat. Bij de beoordeling van de vraag welke advocaat aangewezen wordt is juist ook van belang of, en zo ja welke, toezichtkwesties spelen. Bovendien komt het niet zelden voor dat tegen de deken die geen advocaat aanwijst, of die een advocaat aanwijst die vervolgens niet naar tevredenheid van de aanvrager handelt, een klacht wordt ingediend. De hiervoor genoemde aspecten rond geheimhoudingsplicht en aansprakelijkheid spelen hier uiteraard ook.

¹⁶ MvT pagina 18.

- 5.9. Die aspecten spelen niet alleen bij artikel 13 Advocatenwet verzoeken maar ook bij andere werkzaamheden van de deken. Zo zal het lastig zijn voor de deken om te bemiddelen tussen advocaten of op te treden als vertrouwenspersoon als de geheimhoudingsplicht en aansprakelijkheid niet goed zijn geregeld. Hetzelfde geldt voor de deken die aanwezig moet zijn bij een (strafrechtelijke) doorzoeking van huis of kantoor van een advocaat, of die gevraagd wordt om de vertrouwelijkheid ten behoeve van de rechtzoekenden te beschermen in het kader van de beoordeling van door het OM gevorderde informatie op verschoningsgerechtigdheid, of die gevraagd wordt om de declaraties van advocaten die gesanctioneerde partijen bijstaan te toetsen voordat het Ministerie van Buitenlandse Zaken toestemming geeft voor overboeking van gelden. Het dekenberaad beveelt aan de toekomstige constellatie in haar volle breedte te bezien en geen open eindjes te laten.

6. De (toekomstige) verhouding tussen OTA en deken/raden van de orde

- 6.1. Een belangrijk onderdeel van het Concept Wetsvoorstel is de voorgestelde informatie-uitwisseling tussen de OTA enerzijds en de deken en raden van de orde anderzijds. Voor beide zijden geldt daarbij een verplichting. De deken en raden van de orde moeten informatie die voor het toezicht van belang kan zijn aan de OTA melden. De OTA moet op haar beurt informatie delen die van belang is voor de taakuitoefening van de deken en de raden van de orde. Hoewel het dekenberaad de gedachte achter deze verplichting waardeert, heeft het zorgen over de uitvoering.
- 6.2. Allereerst is niet eenvoudig af te bakenen welke informatie voor het toezicht respectievelijk voor het uitoefenen van de taken van de deken en de raden van de orde "van belang kan zijn". Volgens het Concept Wetsvoorstel gaat het, voor zover het de deken betreft, om informatie die zij verkrijgen bij de klachtbehandeling. Het dekenberaad acht die opvatting te beperkt. Ook informatie uit andere taken kan relevant zijn voor het toezicht. Omgekeerd is voor de resterende taken van de deken en raden van de orde informatie die uit het toezicht volgt vaak essentieel; denk in dit verband bijvoorbeeld aan verzoeken tot (her)beëdiging of goedkeuring patronaat. Het Concept Wetsvoorstel laat het bovendien aan de partij die de informatie bezit om te beoordelen of deze voor de ander "van belang kan zijn". Laatstgenoemde partij weet natuurlijk niet wat hij niet weet en heeft dus ook niet de mogelijkheid om te controleren of wel aan de verplichting tot uitwisseling van informatie is voldaan. Bovendien staat op het niet voldoen aan deze verplichting geen sanctie. Daar komt bij dat er ook andere redenen kunnen zijn waarom informatie niet wordt uitgewisseld: omdat het belang daarvan niet wordt onderkend, omdat delen op dat moment niet in het belang van het eigen onderzoek wordt geacht, omdat de betrokken medewerker afwezig is of omdat eenvoudigweg een menselijke fout wordt gemaakt. Voor goed en effectief toezicht is zo volledig mogelijke informatie essentieel. Door de knip die het Concept Wetsvoorstel aanbrengt tussen de orde en de deken in de arrondissementen enerzijds, en de OTA anderzijds, is niet te vermijden dat informatie verloren zal gaan. Dat zal het toezicht verzwakken.
- 6.3. De MvT noemt toezicht één van de "voorzieningen" binnen het bredere stelsel van kwaliteitsborging. Dat is bestuursrechtelijk niet helemaal juist. Het dekenberaad kent ook geen andere toezichthouder waarbij dat onderscheid zo strak wordt gemaakt. Zo staat toezicht bij bijvoorbeeld DNB ook niet compleet los van markttoegang en vergunningverlening. Toezicht staat niet naast toetreding, stage, kwaliteitstoetsen en tuchtrecht, maar is nauw met die instrumenten

verweven. Juist informatie uit kwaliteitstoetsen, stagebegeleiding, tableaubeslissingen en klachten vormt belangrijke input voor effectief toezicht.

- 6.4. Daar komt bij dat probleemgevallen in het toezicht veelal worden gekenmerkt door multiproblematiek. Een advocaat die financieel onder druk staat heeft geregeld ook andere verplichtingen niet op orde, zoals de permanente opleidingsverplichting of de verwerking van derdengelden, en kan daarnaast met meerdere klachten zijn geconfronteerd. Elk signaal afzonderlijk beschouwd kan van beperkt belang lijken, maar in samenhang kunnen deze signalen juist aanleiding geven tot ingrijpen door de toezichthouder.
- 6.5. Een tweede aandachtspunt betreft de verhouding tussen verantwoordelijkheid en bevoegdheden. Onder het Concept Wetsvoorstel worden bepaalde taken van de deken en raden van de orde overgeheveld naar de OTA. Met die taken gaan ook bevoegdheden van de deken naar de OTA. Dat klemmt vooral bij de klachtbehandeling. De deken blijft verantwoordelijk voor het onderzoek, maar beschikt niet langer over de toezichtsbevoegdheden van (onder meer) Hoofdstuk 5 van de Algemene Wet Bestuursrecht. Die bevoegdheden komen immers uitsluitend bij de OTA te liggen. Weliswaar kan medewerking van een advocaat in een onderzoek worden verlangd via de Gedragsregels, maar dat is iets wezenlijk anders dan een bestuursrechtelijk instrumentarium waarmee de medewerking kan worden afgedwongen. Zo kan het vorderen van informatie niet worden afgedwongen met een last onder dwangsom. Onder de huidige wetgeving worden ook wel dekenbezwaren ingediend als verzochte informatie niet wordt verstrekt, maar ook die bevoegdheid heeft de deken onder het Concept Wetsvoorstel niet meer. Dit creëert een spanningsveld tussen de verantwoordelijkheid en de bevoegdheden van de deken.
- 6.6. De ervaring in het notariaat onderstreept dit risico. Daar is het toezicht gesplitst in enerzijds toezicht op financiën en integriteit door het BFT en anderzijds toezicht op kwaliteit door de KNB. Uit evaluaties blijkt telkens dat samenwerking (of het ontbreken daarvan) druk zet op de werking van het toezicht. Het dekenberaad wijst er op dat het BFT de grootste fraude in de geschiedenis van het notariaat (Pels Rijcken) niet op het spoor is gekomen.¹⁷
- 6.7. Tot slot verdient de transitie van het huidige stelsel naar de OTA afzonderlijke aandacht. Een soepele overgang is in het belang van alle betrokkenen. Dat vergt niet alleen een goede voorbereiding, maar ook behoud van wat in de huidige praktijk goed werkt. Het inhoudelijke toezicht zou daarom zoveel mogelijk moeten voortbouwen op bestaande kennis, werkwijzen en infrastructuur, waarna binnen de OTA verdere uniformering en professionalisering kan plaatsvinden. Daarbij zijn de volgende observaties van belang.
- 6.8. In de eerste plaats vraagt het dekenberaad nadrukkelijk aandacht voor de positie van de circa 120 medewerkers die de deken momenteel ondersteunen bij het toezicht, zowel bij de orden in de arrondissementen als bij de LOTA. Deze medewerkers beschikken over kennis, ervaring en expertise die essentieel zijn voor de continuïteit en kwaliteit van het advocatuurlijke toezicht. Daarom moet ruim vóór de inwerkingtreding duidelijkheid bestaan over hun rechtspositie en toekomstperspectief en moet een concreet transitie- en personeelsplan worden vastgesteld. Zonder die duidelijkheid bestaat een reëel risico dat ervaren medewerkers reeds gedurende de transitiefase vertrekken. Dan gaat juist in een kwetsbare overgangperiode essentiële kennis en kunde verloren, terwijl de resterende werkzaamheden van de orden onder druk komen te

¹⁷ Het dekenberaad onderkent de ironie van het feit dat het juist de fraude bij het notariaat van Pels Rijcken is geweest die toenmalig minister Dekker heeft doen besluiten te streven naar een landelijke toezichthouder en daarmee af te stappen van het voorstel van Pro Facto om, kort gezegd, het dekenberaad te institutionaliseren als centrale toezichthouder; een streven dat uiteindelijk is uitgemond in het Concept Wetsvoorstel.

staan. Dat raakt ook de OTA rechtstreeks. Zij moet haar werkzaamheden vanaf de eerste dag kunnen uitvoeren en is daarvoor in belangrijke mate afhankelijk van de kennis en ervaring die nu bij de orden en de LOTA aanwezig is.

Het dekenberaad acht het daarom noodzakelijk dat tijdig bindende afspraken worden gemaakt over overgang, behoud en inzet van deze medewerkers. Daarbij moeten ook de gevolgen voor de personele bezetting van de orden in de arrondissementen na eventuele overdracht van toezichtstaken worden geregeld. Een personele transitie kan niet worden uitgesteld tot de kwartiermakers-fase, maar moet onderdeel zijn van de voorbereiding op en besluitvorming over de invoering van de OTA.

- 6.9. In de tweede plaats onderschrijft het dekenberaad dat een soepele transitie vraagt om tijdige voorbereiding door een kwartiermaker. Die voorbereiding kan echter pas verantwoord plaatsvinden wanneer in voldoende detail vaststaat hoe de OTA eruit zal zien. Niet alleen worden anders mogelijk onnodige kosten gemaakt, maar bovenal is het onwenselijk dat politieke keuzes in handen van de kwartiermaker worden gelegd.
- 6.10. In de derde plaats waarschuwt het dekenberaad ervoor dat de invoering van de OTA niet mag leiden tot een inhoudelijke verschraling van het toezicht. Het Concept Wetsvoorstel lijkt te veronderstellen dat het toezicht van de dekens strikt gescheiden - en derhalve af te scheiden - is van hun overige taken. In de praktijk vertonen veel van de activiteiten van dekens en raden van de orden juist een grote samenhang, waarbij synergetische effecten optreden. Goed toezicht is afhankelijk van volledige informatie die via verschillende kanalen wordt verkregen.¹⁸ De motie Ellian erkent dat gedeeltelijk door op te roepen klachtbehandeling en toezicht niet te scheiden. Tegen deze achtergrond bepleit het dekenberaad in hoofdstuk 7 om de modernisering van het klachtrecht op korte termijn te realiseren, zodat de bestaande verwevenheid van toezicht en klachtbehandeling behouden blijft.

7. Modernisering van de klachtbehandeling

- 7.1. Klachten over advocaten worden ingediend bij de deken van de orde waar de advocaat is gevestigd. De deken moet elke klacht onderzoeken; de klager beslist of de klacht vervolgens aan de tuchtrechter wordt voorgelegd. Het systeem van de klachtbehandeling is verouderd en leidt tot een onnodig hoge werkdruk voor de klachtbehandelaars. Het systeem is in zijn huidige vorm niet langer houdbaar.
- 7.2. Het klachtrecht binnen de advocatuur levert een essentiële bijdrage aan het vertrouwen in de beroepsgroep. Door de toename van het aantal klachten en de huidige wettelijke kaders wordt de uitvoering van bepaalde klachten echter als inefficiënt ervaren.¹⁹ Het belang van de klachtbehandeling en het tuchtrecht blijkt uit het feit dat 72% van de klachten in de onderzoeksfase wordt opgelost of ingetrokken en een circa een derde van de aan de tuchtrechter voorgelegde klachten gegrond wordt verklaard (en doorgaans tot een maatregel leidt). Het is dan ook (gelukkig) niet zo dat het merendeel van de klachten onzinkklachten is. De huidige regeling brengt echter mee dat onevenredig veel tijd en capaciteit moet worden besteed aan klachten waarvoor de regeling niet is bedoeld.

¹⁸ Zie in dit verband ook de hiervoor (onder 6.6) gesignaleerde problemen die in het notariaat speelden ten aanzien van het vernieuwde toezicht.

¹⁹ Zie voor nadere duiding en cijfers de jaarverslagen en factsheets van het dekenberaad op toezichtadvocatuur.nl/publicaties/jaarverslagen

- 7.3. De belangrijkste knelpunten in de huidige regelgeving zijn:
- a. De verplichting voor de deken om elke klacht te onderzoeken (artikel 46c lid 3);
 - b. De mogelijkheid om een klacht tegen de deken in te dienen naar aanleiding van handelen van de deken in diens hoedanigheid (artikel 46c lid 5);
 - c. Het ontbreken van de mogelijkheid voor de deken om een klacht direct (kennelijk) ongegrond of niet-ontvankelijk te verklaren (artikel 46d).
- 7.4. In het overleg met de NOvA over modernisering van het klachtrecht heeft het dekenberaad een uitgewerkt voorstel gedaan voor wijziging van de klachtregeling in de Advocatenwet, gericht op de hiervoor genoemde punten. Let wel: het betreft hier geen wijziging van het stelsel van het klachtrecht, maar enkele wijzigingen binnen het bestaande systeem. Een nadere toelichting op de beoogde wijzigingen is als Bijlage bij deze reactie gevoegd.
- 7.5. Het dekenberaad meent dat het oplossen van de knelpunten gelijktijdig met de invoering van de OTA moet plaatsvinden en dat de voorstellen van het dekenberaad derhalve in dit het Concept Wetsvoorstel moeten worden opgenomen. Omdat het om enkele procedurele aanpassingen gaat, kan dit goed worden gerealiseerd. Klachten kunnen centraal worden ingediend en decentraal worden onderzocht. Net als bij het overige toezicht is ook voor de klachtbehandeling een stevige regionale inbedding van groot belang.

8. Samenvatting en conclusies

- 8.1. De advocatuur vervult een cruciale rol in de Nederlandse rechtsstaat. Daarom is het van groot belang dat advocaten de voor hen geldende regels naleven en dat het toezicht daarop onpartijdig, onafhankelijk, transparant én toekomstbestendig is. Falend toezicht schaadt niet alleen het belang van de advocatuur zelf - elke advocaat heeft er immers belang bij dat alle advocaten zich aan de regels houden - maar maakt het ook makkelijker om druk uit te oefenen op advocaten en vergroot daarmee het risico op ondermijning. Het voorstel van de dekens strekt er *niet* toe het huidige toezichtstelsel ongewijzigd voort te zetten. Het beoogt juist de reeds ingezette ontwikkeling naar landelijke uniformering, centrale expertise en coördinatie wettelijk te verankeren, met behoud van decentrale uitvoering en regionale inbedding die voor effectief toezicht aantoonbaar meerwaarde hebben.

Het dekenberaad beschouwt de komst van de OTA daarom als een volgende stap in de ontwikkeling die de dekens enkele jaren geleden hebben ingezet. Het Concept Wetsvoorstel vormt daarvoor een goede aanzet, maar moet op de in deze reactie gesignaleerde punten worden aangepast om te komen tot een robuust, uitvoerbaar en toekomstbestendig toezichtsmodel.

Kortom: veranker de OTA als juridisch zelfstandig toezichthouder, *organiseer* toezicht landelijk en *voer het regionaal uit* waar de advocaat en de signalen zich bevinden.

Bijlage:

- *Voorstel oplossing knelpunten klachtonderzoek*

Modernisering klachtrecht

Efficiënter en effectiever klachtrecht met als doel het klachtrecht terug te brengen tot zijn kernfunctie – een effectief, rechtvaardig en proportioneel klacht en tuchtrechtelijk systeem

1. Inleiding

- 1.1. Bij brief van 12 september 2025 aan de staatssecretaris Rechtsbescherming heeft de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) haar visie uiteen gezet op de toekomst van het toezicht. Onderdeel van die visie, die tevoren was afgestemd met (onder meer) de deken in de elf arrondissementen, verenigd in het dekenberaad, was dat het klachtrecht gemoderniseerd en gestroomlijnd zou moeten worden, dat deze modernisering de start van de OTA niet zou hoeven ophouden en dat na modernisering definitief besloten zou kunnen worden waar de klachtbehandeling zou worden ondergebracht.
- 1.2. Door het dekenberaad en de NOvA is vervolgens een werkgroep "Modernisering Klachtrecht"¹ opgericht om de beoogde modernisering en stroomlijning verder te brengen. In die werkgroep zijn de knelpunten verzameld, die wij in deze notitie zullen benoemen. De input uit de verslagen van de stakeholdergesprekken en van de deken en klachtbehandelaars is daarin meegenomen.
- 1.3. Het klachtrecht levert een essentiële bijdrage aan het vertrouwen in de beroepsgroep advocatuur. Door een toename van het aantal klachten en de huidige wettelijke kaders wordt de uitvoering van bepaalde klachten als inefficiënt ervaren. Daarnaast leggen 'aanwijzingsverzoeken' op grond van artikel 13 Advocatenwet en klachten tegen deken naar aanleiding van de behandeling van klachten of artikel 13-verzoeken in sterk toenemende mate een aanzienlijk beslag op de beschikbare capaciteit.
- 1.4. Het nut en de noodzaak van de klachtbehandeling en het tuchtrecht blijkt uit het feit dat 72% van de klachten in de onderzoeksfase door tussenkomst van de deken wordt opgelost of ingetrokken. Van de zaken die wel naar de tuchtrechter leidt circa éénderde van de behandelde klachten bij de tuchtrechter leidt tot een gegrondverklaring (doorgaans gesanctioneerd met een maatregel). Het is dan ook van belang te onderkennen dat het (gelukkig) niet zo is dat het merendeel van de klachten onzinkklachten is. De procedure in de huidige regeling zorgt er echter voor dat er onevenredig veel tijd en moeite moet worden gestoken in klachten waarvoor de regeling niet is bedoeld. De komst van AI maakt dat de omvang van klachten toeneemt terwijl de inhoud en vooral oplossingsbereidheid afnemen. Aanpassing van de procedure is derhalve wenselijk om de regeling efficiënter en effectiever te maken, hetgeen ook (positieve) gevolgen zal hebben voor de kosten.

¹ De werkgroep bestaat uit: Frank Kroes en Else Loes Pasma (AR), Gabriëlle Kerkhof en Eef van de Wiel (Dekenberaad), Monique Brink en Roelien Hugues (Bureau Nova), Anita Land en Nicole Jäger (LOTA)

2. Achtergrond, wet en wetsgeschiedenis

- 2.1. Iedereen die een eigen rechtstreeks belang heeft bij een klacht tegen een advocaat, kan die klacht² indienen bij de deken van het arrondissement waar de advocaat gevestigd is. Wanneer geen sprake is van een eigen rechtstreeks belang kan een klacht vaak worden opgevat als signaal dat tot een dekenbezwaar kan leiden. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij klachten afkomstig van een van de ketenpartners (zoals OM, President van de rechtbank, de politie of de raad voor de Kinderbescherming).
- 2.2. De deken moet elke klacht onderzoeken, ongeacht de aard of achtergrond van de klacht en de beklaagde advocaat wordt belast met elke tegen hem/haar ingediende klacht ongeacht de aard en achtergrond van de klacht (art. 46 c lid 3³). Hierdoor ontstaat een onevenwichtige last bij de deken en de beklaagde advocaat.
- 2.3. De meest recente ingrijpende wijziging van de regelgeving rond klachtbehandeling dateert uit 1984, toen de beoordeling van klachten werd overgedragen van de raden van toezicht (die deel uitmaakten van de orden) naar de raden van discipline; een van de orden onafhankelijke instantie waarin rechters als voorzitter gingen fungeren. Toen werd ook “de eer van de stand der advocaten” als primaire doelstelling van de tuchtrechtspraak vervangen door “de waarborging van een behoorlijke beroepsuitoefening met het oog op de belangen van de rechtzoekende”. De wijziging van de regeling werd gerechtvaardigd door de wens om een onafhankelijke beoordeling van klachten; het werd onwenselijk geacht dat de deken zelf kon beslissen of een klacht kennelijk ongegrond was; dit zou niet passen bij de “primair bestuurlijke taak” van de deken. De regeling is voor het laatst gewijzigd bij de Wpta (2015). Uit de Memorie van Toelichting bij de Wpta blijkt dat de regering juist de bedoeling had om zoveel mogelijk klachten bij de deken binnen te laten komen, waarna het vervolgens aan de deken zou zijn om de klager te helpen bij de juiste instantie terecht te komen. Die wens werd mede gevoed door de gedachte dat de deken (mede) een rol had bij het overbruggen van de kloof tussen advocatuur en de burger die, zo was de premisse, niet goed wist wat een advocaat wel of niet zou kunnen betekenen. De klacht werd aldus in feite beschouwd als een verzoek om informatie en niet zozeer een aanleiding voor reparatie.
- 2.4. De praktijk leert dat dit systeem in dezelfde vorm niet langer houdbaar is. Daar komt bij dat de maatschappelijke opvattingen inmiddels zijn verschoven en dat men niet langer automatisch vindt dat iedereen overal over moet kunnen klagen.

3. Uitgangspunten

- 3.1. Wij gaan ervan uit dat de volgende uitgangspunten worden gehanteerd:
 - (a) het primaire doel is het schoonhouden van de advocatuur (als essentiële voorwaarde voor de waarborging van een behoorlijke beroepsuitoefening met het oog op de belangen van

² Dat kunnen klachten zijn over de eigen advocaat; over de advocaat van de wederpartij, over een advocaat in andere hoedanigheid (bijvoorbeeld curator/klachtenfunctionaris). Een klacht kan ook volgen op een aanwijzingsverzoek ex artikel 13 (bijvoorbeeld tegen de aangewezen advocaat of tegen de deken wanneer deze niet aanwijst). Een klacht kan ook door een andere advocaat zijn ingediend of zich richten tegen een deken, een stafjurist bij de orde of een lid van de Raad van de Orde mits advocaat.

³ Waar in dit document wordt verwezen naar een artikel is dat telkens een artikel uit de Advocatenwet, tenzij anders vermeld.

- de rechtzoekende), hetgeen ook omvat de zorg voor een infrastructuur die (serieuze) klachten kanaliseert, mede gezien de horizontale werking van de kernwaarden;
- (b) serieuze klachten moeten een weg vinden naar een relatief toegankelijke procedure, zonder verplichte procesvertegenwoordiging en met lage kosten. Een zekere drempel is gerechtvaardigd, ook om het systeem beheersbaar te houden;
 - (c) de kosten van de procedure worden gedragen door de advocatuur, waarbij griffierecht wordt geheven bij de klager (hetgeen bij een gegrondverklaring wordt vergoed door de veroordeelde advocaat). De kosten moeten beheersbaar blijven;
 - (d) iedereen die een belang heeft conform jurisprudentie van het Hof van Discipline moet een klacht kunnen indienen. Ook een wederpartij of een derde moet kunnen klagen (denk bijvoorbeeld aan een belangenconflict, aan Gedragsregels 7, 9 en 21, enzovoorts);
 - (e) de behandeling van klachten wordt belegd binnen de advocatuur en de beoordeling vindt plaats door rechters, tezamen met advocaten (met in eerste aanleg in meerderheid advocaten en in hoogste instantie in meerderheid rechters).

4. Belangrijkste knelpunten

4.1. De meest genoemde knelpunten in de huidige regelgeving zijn:

- a. De verplichting voor de deken om elke klacht te onderzoeken (artikel 46c lid 3);
- b. De mogelijkheid om een klacht tegen de deken (en/of zijn medewerker die advocaat is (gedefinieerd: advocaat-medewerker) in te dienen naar aanleiding van handelen van de deken (c.q. advocaat-medewerker) in hoedanigheid (artikel 46c lid 5);
- c. De onmogelijkheid voor de deken om een klacht direct (kennelijk) ongegrond of niet-ontvankelijk te verklaren (artikel 46d).

4.2. Andere knelpunten die worden genoemd zien op de enge toepassing door het Hof van Discipline van de ne-bis-in-idem regel in artikel 47b, het (mogelijk) kunnen afdwingen van het formuleren van een klacht of van een bemiddeling, de wens om bepaalde informatie in de procedure vertrouwelijk te behandelen, de beperkte gevolgen van niet-betaling van het griffierecht en de verhouding tussen een klacht in de zin van artikel 46c en de kantoorklachten-regeling.

4.3. Ad a: de deken⁴ moet elke klacht onderzoeken, ook wanneer direct duidelijk is dat een klacht uiteindelijk zal eindigen in een kennelijk niet-ontvankelijkheid/kennelijk ongegrondverklaring bijvoorbeeld omdat de klachttermijn is verlopen of omdat de verweten handeling evident niet tuchtrechtelijk verwijtbaar is.

4.4. Ad b: aangezien de deken ook advocaat is, kan ook tegen de deken tuchtrechtelijk worden geklaagd. De wet bevat geen uitzondering voor handelingen die de deken in zijn hoedanigheid heeft uitgevoerd. Regelmatig wordt een klacht tegen de deken ingediend vanwege de wijze

⁴ In de praktijk worden de onderzoeken verricht door de stafmedewerkers; voor de leesbaarheid wordt in deze notitie telkens naar de deken verwezen ook waar daar in feite de stafmedewerkers worden bedoeld.

waarop hij een klacht van de klager tegen een andere advocaat heeft behandeld.⁵ Ditzelfde geldt voor de advocaat-medewerkers van de deken die uit naam van de deken handelen. Een klacht tegen de deken (c.q. tegen de advocaat-medewerker) wordt behandeld door een andere deken. Het risico op een klacht (en aansprakelijkstelling) heeft een *chilling effect* op doortastend handelen van de deken en zijn advocaat-medewerkers.

- 4.5. Ad c: voor klachten die evident kansloos zijn, heeft de deken nu niet de mogelijkheid om een einde aan de procedure te maken: als de klager dat wenst moet de klacht worden onderzocht door de deken en worden doorgezonden naar de tuchtrechter.⁶
- 4.6. Deze knelpunten zien allemaal op de procedure. Dergelijke punten zijn relatief simpel op te lossen door aanpassing van de relevante wettelijke bepalingen. Zo zou betaling van het griffierecht naar voren gehaald kunnen worden, zou de deken meer mogelijkheden moeten krijgen om zijn onderzoek te beperken of zelfs geheel achterwege te laten en zou de deken de mogelijkheid moeten hebben om een klacht direct af te doen wanneer deze kennelijk ongegrond, kennelijk niet ontvankelijk of van onvoldoende gewicht is.⁷ Ook zou onderscheid gemaakt moeten worden tussen klachten tegen een deken handelend in zijn hoedanigheid enerzijds (bijvoorbeeld in een klachtprocedure of in het kader van een aanwijzing ex artikel 13) en overige klachten tegen een deken anderzijds, waarbij eerstgenoemde klachten uitsluitend via de klachtenprocedure van hoofdstuk 9 Awb behandeld zouden moeten worden.
- 4.7. Naast deze knelpunten zijn er ook minder gelukkige bepalingen in de huidige regeling waarbij wijziging verder zou kunnen bijdragen aan een efficiëntere klachtprocedure (*“nice to have”*). Dit zijn bijvoorbeeld:
- de onmogelijkheid om een eerder onderzochte klacht die niet naar de tuchtrechter is doorgestuurd omdat de klager geen griffierecht betaald heeft en die opnieuw wordt ingediend, te weigeren;
 - de afwezigheid van een verplichting om eerst de kantoorklachtenregeling te volgen (al dan niet in samenhang met de gebrekkigheid van kantoorklachtenregelingen);
 - de afwezigheid van regels die het mogelijk maken om informatie die de deken in zijn onderzoek heeft verkregen wel of beperkt met de (tucht)rechter maar niet met de klager te delen;
 - de verplichting om de klager die daarom vraagt te helpen de klacht te formuleren (ook als dit een kansloze klacht is).
- 4.8. Tenslotte wordt wel gezegd dat een deel van de klachten niet bij de tuchtrechter terecht zou moeten komen; dan wordt vooral gewezen op declaratiegeschillen of meer in algemene zin geschillen van civielrechtelijke aard. In de praktijk worden deze klachten bij eerste ontvangst op

⁵ Ook worden wel klachten ingediend tegen de deken wanneer (en omdat) hij een verzoek ex artikel 13 afwijst. Ook een klacht volgend op een artikel 13 beslissing heeft gevolgen voor de klachtbehandeling in het algemeen, aangezien deze ook moet worden behandeld (als elke andere klacht) en daarmee beslag legt op de beschikbare capaciteit van de deken en de tuchtrechter.

⁶ Opmerking verdient nog dat Nederland in dit opzicht uit de pas loopt met andere landen. Zo kan de Belgische stafhouder autonoom beoordelen of een onderzoek wordt geopend, en oordelen dat een klacht niet-ontvankelijk, ongegrond of van onvoldoende gewicht is. De klager kan tegen een dergelijk oordeel beroep instellen.

⁷ Merk op dat ook het Reglement Geschillencommissie Advocatuur aan ontvankelijkheid van een bij de Geschillencommissie ingediende klacht strenge eisen stelt. Zo moet de klager (i) eerst de eigen klachtenprocedure van het kantoor hebben ingeroepen en (ii) eerst het “klachtengeld” (vergelijkbaar met griffierecht) hebben betaald (zie artikel 7 lid 2 onder a, en artikel 11/26 jo. 13/27 van het Reglement. Bij een klacht over een declaratie die niet is betaald moet de consumentklager bovendien het bedrag van de onbetaalde declaratie bij de Geschillencommissie in depot storten op straffe van niet-ontvankelijkheid (artikel 12). Een klacht die door de Geschillencommissie wordt behandeld is altijd een klacht tegen de eigen advocaat.

de ordebureaus al doorverwezen, tenzij zij niet uitsluitend zien op de declaratie. Vrijwel altijd is echter nog iets anders aan de hand, bijvoorbeeld problemen op het gebied van communicatie of (de kernwaarde) kwaliteit. Omgekeerd kan een ogenschijnlijk eenvoudig declaratiegeschil ook zien op de kernwaarde (financiële) integriteit, en daarmee juist wel binnen het bereik van het tuchtrecht vallen, bijvoorbeeld bij excessief declareren, declareren aan de verkeerde (rechts)persoon of declareren op basis van niet-toegelaten resultaatsafhankelijke afspraken. Deze factoren maken dat een afbakening niet altijd simpel is te maken.

5. Alternatieven voor de klager

- 5.1. Klagers die ontevreden zijn over de manier waarop de deken (of zijn medewerkers) zijn omgegaan met een klacht of verzoek kunnen een klacht indienen op grond van hoofdstuk 9 Awb. Dit kan zowel het handelen betreffen van de deken, als van de medewerkers die werkzaam zijn onder zijn verantwoordelijkheid. Het bestuursorgaan moet een dergelijke klacht onderzoeken en de klager/beklaagde wordt gemotiveerd in kennis gesteld van de uitkomst daarvan. Daarbij wordt vermeld dat de klager zich binnen 12 maanden kan wenden tot de Nationale Ombudsman. Aldus is de behandeling van een klacht ex hoofdstuk 9 AWB eenvoudiger en sneller afgedaan. De klager die perse een klacht ex artikel 46c Advocatenwet wil indienen kan echter niet worden tegengehouden.
- 5.2. Omdat de deken een bestuursorgaan is, kunnen klagers/rechtzoekenden bepaalde feitelijke mededelingen – bijvoorbeeld ter zake van de betaling van het griffierecht – opvatten als een besluit. Hoewel tegen dergelijke mededelingen geen rechtsmiddel openstaat, kan het voorkomen dat een klager toch bezwaar maakt, hetgeen vervolgens bestuursrechtelijk door de deken moet worden afgedaan. In de praktijk is de bestuursrechter terughoudend met het aanmerken van een handeling door de deken als toezichthouder als besluit waartegen bezwaar en beroep openstaat. Opgemerkt moet worden dat het naar alle waarschijnlijkheid juridisch niet mogelijk is om bezwaar en beroep uit te sluiten indien wel sprake is van een besluit in de zin van artikel 1:3 AWB.
- 5.3. Een klager/rechtzoekende kan de bestuursrechtelijke route van de WOO of AVG inzetten om te trachten tot een bepaald resultaat te komen. Een voorbeeld van een AVG procedure is een verzoek om inzage in het onderzoeksdossier van de deken.⁸ Bij WOO verzoeken kan worden gedacht aan verzoeken om openbaarmaking van informatie over het beleid van de deken ten aanzien van de klachtbehandeling of aanwijzingen ex artikel 13.

6. Voorstel voor aanpassing

- 6.1. Met inachtneming van het voorgaande wordt voorgesteld de klachtregeling in de Advocatenwet aan te passen op de hiervoor genoemde punten (zowel need-to-haves als nice-to-haves), conform de bij deze notitie gevoegde Bijlage.

⁸ Zie bijvoorbeeld Rechtbank Oost-Brabant 25 oktober 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:5039

- 6.2. Als mogelijk knelpunt is ook genoemd dat er geen centraal punt is waar klachten kunnen worden ingediend (klachten moeten worden ingediend bij de deken in het arrondissement waar de beklaagde advocaat kantoor houdt); dit zou leiden tot verwarring bij klagers/rechtzoekenden. Hoewel dit niet door alle betrokkenen wordt herkend, is er wel een breed gedragen wens om een centraal "loket" op te zetten waar alle klachten binnenkomen. Zo'n centraal loket kan op korte termijn relatief simpel worden georganiseerd door gebruik van een centraal e-mail adres en/of een website waar klachten kunnen worden ingediend die vervolgens ("onder water") handmatig of automatisch naar het juiste arrondissement worden geleid. Dit centrale loket kan eventueel worden ondersteund door de LOTA en kan dienen als een nuttige eerste stap naar de meer fundamentele wetswijziging die mede ziet op de inrichting. Aldus draagt het centrale loket ook (verder) bij aan de toekomstbestendigheid van het systeem.

7. Kosten

- 7.1. Eerder in dit memorandum is ook het, niet onbelangrijke, kostenaspect benoemd. In de uitgangspunten is gesteld dat de kosten van de klachtregeling in beginsel door de advocatuur wordt gedragen en dat deze kosten beheersbaar moeten zijn (zie hiervoor onder 3.1 sub c).
- 7.2. De voorgestelde regelingen beogen de klachtenprocedure met name efficiënter te maken. Het ligt voor de hand dat het efficiënter maken van de procedure een kostenbesparend effect zal hebben, nu niet alleen een deel van de onderzoeken achterwege gelaten zal kunnen worden maar ook een deel van de klachten niet meer bij de tuchtrechter terecht zal komen. Dat leidt enerzijds tot een besparing van de kosten voor de inzet van de rechterlijke macht. Anderzijds zal verbetering van de efficiëntie van de regeling leiden tot besparingen op lokaal niveau, aangezien geen tijd en energie meer hoeft te worden gestoken in klachten die kennelijk niet ontvankelijk of kennelijk niet gegrond zijn (of in klachten tegen deken handelend in hun hoedanigheid). De voorgestelde regeling maakt bovendien optimaal gebruik van de bestaande infrastructuur en maakt deze eenvoudig overdraagbaar ten behoeve van de nog te voeren discussie over de toekomstige inrichting (plaatsing bij de OTA of elders); aldus worden de kosten van een eventuele toekomstige transitie geminimaliseerd.

8. Ten slotte

- 8.1. Voor klachten zijn nu te weinig mogelijkheden voor afhandeling aan de poort. Bovendien kan de procedure zelf efficiënter.
- 8.2. Voor de meest genoemde knelpunten, die vooral zien op de procedures, is de beoogde modernisering door een aantal wetswijzigingen haalbaar.

Bijlage: Wettekst

Huidige tekst	Voorgestelde wijziging (markup)	Voorgestelde wijziging (schoon)
<u>Artikel 46c</u> 1. Klachten tegen advocaten worden schriftelijk ingediend bij de deken van de orde waartoe zij behoren. Indien de klager daarom verzoekt, is de deken hem behulpzaam bij het op schrift stellen van de klacht. Indien een ingediende klacht verduidelijking behoeft, is de deken de klager daarbij op diens verzoek behulpzaam. 2. Indien de klager bij indiening van de klacht daarom verzoekt, brengt de deken deze onmiddellijk ter kennis van de raad van discipline, onverminderd het bepaalde in het derde lid. De deken informeert de klager hierover bij de indiening van de klacht. 3. De deken stelt een onderzoek in naar elke bij hem ingediende klacht.	<u>Artikel 46c</u> 1. Klachten tegen advocaten worden schriftelijk ingediend bij de deken van de orde waartoe zij behoren. Indien een ingediende klacht verduidelijking behoeft, <u>kan</u> de deken de klager daarbij op diens verzoek behulpzaam <u>zijn</u>. <u>Een klacht tegen de eigen advocaat kan uitsluitend worden ingediend nadat behandeling van de klacht conform de klachtenregeling van de advocaat niet tot een bevredigend resultaat heeft geleid, en dient te zijn voorzien van een toelichting waarom de klachtenregeling geen bevredigend resultaat heeft opgeleverd bij gebreke waarvan de klacht buiten behandeling wordt gesteld. Van het buiten behandeling stellen van de klacht wordt de klager zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen vier weken na ontvangst schriftelijk in kennis gesteld.</u> 2. Indien de klager bij indiening van de klacht daarom verzoekt, <u>kan</u> de deken deze onmiddellijk ter kennis van de raad van discipline, <u>brenge</u>n. De deken informeert de klager hierover bij de indiening van de klacht. 3. <u>Tenzij de deken de klacht onmiddellijk heeft doorgezonden conform het vorige lid, stelt hij een</u> onderzoek in naar elke bij hem ingediende klacht. <u>De deken kan besluiten een onderzoek achterwege te laten en bepaalt de omvang van het onderzoek. Tegen besluiten van de deken betreffende de wijze</u>	<u>Artikel 46c</u> 1. Klachten tegen advocaten worden schriftelijk ingediend bij de deken van de orde waartoe zij behoren. Indien een ingediende klacht verduidelijking behoeft, kan de deken de klager daarbij op diens verzoek behulpzaam zijn. Een klacht tegen de eigen advocaat kan uitsluitend worden ingediend nadat behandeling van de klacht conform de klachtenregeling van de advocaat niet tot een bevredigend resultaat heeft geleid, en dient te zijn voorzien van een toelichting waarom de klachtenregeling geen bevredigend resultaat heeft opgeleverd bij gebreke waarvan de klacht buiten behandeling wordt gesteld. Van het buiten behandeling stellen van de klacht wordt de klager zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen vier weken na ontvangst schriftelijk in kennis gesteld. 2. Indien de klager bij indiening van de klacht daarom verzoekt, kan de deken deze onmiddellijk ter kennis van de raad van discipline brengen. De deken informeert de klager hierover bij de indiening van de klacht. 3. Tenzij de deken de klacht onmiddellijk heeft doorgezonden conform het vorige lid, stelt hij een onderzoek in naar elke bij hem ingediende klacht. De deken kan besluiten een onderzoek achterwege te laten en bepaalt de omvang van het onderzoek. Tegen besluiten van de deken

heeft verwijderd: Indien de klager daarom verzoekt, is de deken hem behulpzaam bij het op schrift stellen van de klacht. ...

heeft verwijderd: is

heeft verwijderd: brengt

heeft verwijderd: onverminderd het bepaalde in het derde lid...

heeft verwijderd: De deken stelt

	<u>waarop het onderzoek wordt uitgevoerd, staat geen rechtsmiddel open.</u>	betreffende de wijze waarop het onderzoek wordt uitgevoerd, staat geen rechtsmiddel open.
4. De deken is bevoegd een bij hem ingediende klacht te verwijzen naar een lid van de raad van de orde in het arrondissement, ten einde haar te onderzoeken en af te handelen op de wijze als in dit artikel en de artikelen 46d en 46e omschreven.	4. De deken is bevoegd een bij hem ingediende klacht te verwijzen naar een lid van de raad van de orde in het arrondissement, ten einde haar te onderzoeken en af te handelen op de wijze als in dit artikel en de artikelen 46d en 46e omschreven.	4. De deken is bevoegd een bij hem ingediende klacht te verwijzen naar een lid van de raad van de orde in het arrondissement, ten einde haar te onderzoeken en af te handelen op de wijze als in dit artikel en de artikelen 46d en 46e omschreven.
5. Klachten tegen een deken worden ingediend bij of terstond doorgezonden aan de voorzitter van het hof van discipline. De voorzitter verwijst de zaak naar een deken van een andere orde, ten einde haar te onderzoeken en af te handelen overeenkomstig het bepaalde in dit artikel en de artikelen 46d en 46e. Na onderzoek en afhandeling brengt de deken naar wie de zaak is verwezen de klacht ter kennis van de raad van discipline in het ressort waartoe hij behoort.	5. Klachten tegen een deken <u>niet betreffende handelen of nalaten door de deken in zijn hoedanigheid</u> , worden ingediend bij of terstond doorgezonden aan de voorzitter van het hof van discipline. De voorzitter verwijst de zaak naar een deken van een andere orde, ten einde haar te onderzoeken en af te handelen overeenkomstig het bepaalde in dit artikel en de artikelen 46d en 46e. Na onderzoek en afhandeling brengt de deken naar wie de zaak is verwezen de klacht ter kennis van de raad van discipline in het ressort waartoe hij behoort.	5. Klachten tegen een deken, niet betreffende handelen of nalaten door de deken in zijn hoedanigheid, worden ingediend bij of terstond doorgezonden aan de voorzitter van het hof van discipline. De voorzitter verwijst de zaak naar een deken van een andere orde, ten einde haar te onderzoeken en af te handelen overeenkomstig het bepaalde in dit artikel en de artikelen 46d en 46e. Na onderzoek en afhandeling brengt de deken naar wie de zaak is verwezen de klacht ter kennis van de raad van discipline in het ressort waartoe hij behoort.
	<u>6. Klachten tegen een (medewerker van een) deken betreffende handelen of nalaten door de (medewerker van de) deken in zijn hoedanigheid worden uitsluitend ingediend en behandeld op de voet van Titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht.</u>	6. Klachten tegen een (medewerker van een) deken betreffende handelen of nalaten door de (medewerker van de) deken in zijn hoedanigheid worden uitsluitend ingediend en behandeld op de voet van Titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht.
6. De raad van de orde in het arrondissement draagt zorg voor voldoende bekendmaking in het arrondissement van de plaats en de tijd waarop de deken, of, bij zijn ontstentenis of verhinderd, zijn plaatsvervanger, zitting houdt.	<u>7.</u> De raad van de orde in het arrondissement draagt zorg voor voldoende bekendmaking in het arrondissement van de plaats en de tijd waarop de deken, of, bij zijn ontstentenis of verhinderd, zijn plaatsvervanger, zitting houdt.	7. De raad van de orde in het arrondissement draagt zorg voor voldoende bekendmaking in het arrondissement van de plaats en de tijd waarop de deken, of, bij zijn ontstentenis of verhinderd, zijn plaatsvervanger, zitting houdt.

van discipline worden gezonden voor zover de raad kenbaar heeft gemaakt dat deze weg is geopend. De artikelen 2:8, 2:9, 2:15, 2:18, 2:19, onder a en b, en 2:20 van de Algemene wet bestuursrecht zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in plaats van «bestuursorgaan» wordt gelezen: raad van discipline.	van discipline worden gezonden voor zover de raad kenbaar heeft gemaakt dat deze weg is geopend. De artikelen 2:8, 2:9, 2:15, 2:18, 2:19, onder a en b, en 2:20 van de Algemene wet bestuursrecht zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in plaats van «bestuursorgaan» wordt gelezen: raad van discipline.	van discipline worden gezonden voor zover de raad kenbaar heeft gemaakt dat deze weg is geopend. De artikelen 2:8, 2:9, 2:15, 2:18, 2:19, onder a en b, en 2:20 van de Algemene wet bestuursrecht zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in plaats van «bestuursorgaan» wordt gelezen: raad van discipline.
5. De klacht wordt gedagtekend en ondertekend en bevat ten minste: a. de naam en het adres van de klager; b. de naam en het werkadres van de advocaat tegen wie de klacht zich richt, voor zover bekend bij de klager; c. een zo duidelijk mogelijke omschrijving van de klacht en van de feiten waarop deze rust.	4. De klacht wordt gedagtekend en ondertekend en bevat ten minste: a. de naam en het adres van de klager; b. de naam en het werkadres van de advocaat tegen wie de klacht zich richt, voor zover bekend bij de klager; c. een zo duidelijk mogelijke omschrijving van de klacht en van de feiten waarop deze rust.	4. De klacht wordt gedagtekend en ondertekend en bevat ten minste: a. de naam en het adres van de klager; b. de naam en het werkadres van de advocaat tegen wie de klacht zich richt, voor zover bekend bij de klager; c. een zo duidelijk mogelijke omschrijving van de klacht en van de feiten waarop deze rust.
6. Tegelijkertijd met de klacht worden alle op de zaak betrekking hebbende stukken aan de raad van discipline overgelegd.	5. Tegelijkertijd met de klacht worden alle op de zaak betrekking hebbende stukken aan de raad van discipline overgelegd. <u>Indien de advocaat tegen wie de klacht zich richt daarom verzoekt, kan de deken besluiten het dossier of een gedeelte daarvan als vertrouwelijk te bestempelen. De deken informeert de raad van discipline in algemene termen over een vertrouwelijk gedeelte van het dossier. Een vertrouwelijk gedeelte van een dossier wordt niet gedeeld met de klager, tenzij de raad van discipline anders beslist.</u>	5. Tegelijkertijd met de klacht worden alle op de zaak betrekking hebbende stukken aan de raad van discipline overgelegd. Indien de advocaat tegen wie de klacht zich richt daarom verzoekt, kan de deken besluiten het dossier of een gedeelte daarvan als vertrouwelijk te bestempelen. De deken informeert de raad van discipline in algemene termen over een vertrouwelijk gedeelte van het dossier. Een vertrouwelijk gedeelte van een dossier wordt niet gedeeld met de klager, tenzij de raad van discipline anders beslist.
7. In de klacht wordt vermeld of de klacht voordien is voorgelegd aan de organisatie waarbinnen de advocaat werkzaam is of aan een klachten- of geschilleninstantie waarbij de advocaat of diens organisatie is aangesloten. Indien zulks niet het geval is geweest, wordt indien mogelijk de reden daarvoor in de klacht vermeld. Indien zulks wel het geval is geweest, wordt de uitkomst van de	6. In de klacht wordt vermeld of de klacht voordien is voorgelegd aan de organisatie waarbinnen de advocaat werkzaam is of aan een klachten- of geschilleninstantie waarbij de advocaat of diens organisatie is aangesloten. Indien zulks niet het geval is geweest, wordt indien mogelijk de reden daarvoor in de klacht vermeld. Indien zulks wel het geval is geweest, wordt de uitkomst van de	6. In de klacht wordt vermeld of de klacht voordien is voorgelegd aan de organisatie waarbinnen de advocaat werkzaam is of aan een klachten- of geschilleninstantie waarbij de advocaat of diens organisatie is aangesloten. Indien zulks niet het geval is geweest, wordt indien mogelijk de reden daarvoor in de klacht vermeld. Indien zulks wel het geval is geweest, wordt de uitkomst van de

heeft verwijderd: 5

heeft verwijderd: 6

heeft verwijderd: 7

procedure vermeld, zo mogelijk met bijvoeging van de relevante stukken.	procedure vermeld, zo mogelijk met bijvoeging van de relevante stukken.	procedure vermeld, zo mogelijk met bijvoeging van de relevante stukken.
8. Indien de deken op grond van zijn onderzoek van oordeel is dat de klacht kennelijk ongegrond of van onvoldoende gewicht is, kan hij dat met redenen omkleed meedelen aan de klager, de betrokken advocaat en de raad van discipline.	7. Indien de deken van oordeel is dat de klacht <u>kennelijk niet ontvankelijk</u> , kennelijk ongegrond of van onvoldoende gewicht is, kan hij dat met redenen omkleed meedelen aan de klager <u>en</u> de betrokken advocaat en <u>om die reden de klacht niet aan de raad van discipline ter kennis brengen. Tegen een besluit van de deken om een klacht niet aan de raad van discipline ter kennis te brengen kan de klager binnen acht dagen na de dag van verzending van de mededeling van de deken verzet instellen bij de raad van discipline: artikel 46h is van overeenkomstige toepassing</u>	7. Indien de deken van oordeel is dat de klacht kennelijk niet ontvankelijk, kennelijk ongegrond of van onvoldoende gewicht is, kan hij dat met redenen omkleed meedelen aan de klager en de betrokken advocaat en om die reden de klacht niet aan de raad van discipline ter kennis brengen. Tegen een besluit van de deken om een klacht niet aan de raad van discipline ter kennis te brengen kan de klager binnen acht dagen na de dag van verzending van de mededeling van de deken verzet instellen bij de raad van discipline; artikel 46h is van overeenkomstige toepassing.
9. De raad van discipline kan de klacht ambtshalve aanvullen.	8. De raad van discipline kan de klacht ambtshalve aanvullen.	8. De raad van discipline kan de klacht ambtshalve aanvullen.
<u>Artikel 46e</u>	<u>Artikel 46e</u>	<u>Artikel 46e</u>
1. Alvorens een klacht ter kennis van de raad van discipline te brengen heft de deken van de klager een griffierecht van € 50. Het griffierecht komt ten bate van de raad van discipline.	1. Alvorens een klacht <u>of een verzet in de zin van artikel 46d lid 7</u> ter kennis van de raad van discipline te brengen heft de deken van de klager een griffierecht van € 50. Het griffierecht komt ten bate van de raad van discipline.	1. Alvorens een klacht of een verzet in de zin van artikel 46d lid 7 ter kennis van de raad van discipline te brengen heft de deken van de klager een griffierecht van € 50. Het griffierecht komt ten bate van de raad van discipline.
2. De deken wijst de klager op de verschuldigdheid van het griffierecht en deelt hem mee dat het verschuldigde bedrag binnen vier weken na de dag van verzending van zijn mededeling dient te zijn bijgeschreven op het daartoe bekend gemaakte bankrekeningnummer.	2. De deken wijst de klager op de verschuldigdheid van het griffierecht en deelt hem mee dat het verschuldigde bedrag binnen vier weken na de dag van verzending van zijn mededeling dient te zijn bijgeschreven op het daartoe bekend gemaakte bankrekeningnummer.	2. De deken wijst de klager op de verschuldigdheid van het griffierecht en deelt hem mee dat het verschuldigde bedrag binnen vier weken na de dag van verzending van zijn mededeling dient te zijn bijgeschreven op het daartoe bekend gemaakte bankrekeningnummer.
3. Indien het griffierecht niet binnen de in het tweede lid bedoelde termijn is bijgeschreven op het daartoe bekend gemaakte bankrekeningnummer, brengt de deken de klacht niet ter kennis van de	3. Indien het griffierecht niet binnen de in het tweede lid bedoelde termijn is bijgeschreven op het daartoe bekend gemaakte bankrekeningnummer, brengt de deken de klacht <u>of het verzet</u> niet ter kennis van de raad van discipline. <u>Een binnen drie jaar na afloop</u>	3. Indien het griffierecht niet binnen de in het tweede lid bedoelde termijn is bijgeschreven op het daartoe bekend gemaakte bankrekeningnummer, brengt de deken de klacht of het verzet niet ter kennis van de raad van discipline. Een binnen drie

heeft verwijderd: 8

heeft verwijderd: op grond van zijn onderzoek

heeft verwijderd: ,

heeft verwijderd: 9

raad van discipline.	<u>van de in het tweede lid bedoelde termijn op hetzelfde feitencomplex gebaseerde klacht ingediend door dezelfde klager wordt niet in behandeling genomen.</u> 4. Indien toepassing wordt gegeven aan artikel 46n, tweede lid, kan als onderdeel van de minnelijke schikking door partijen worden bepaald dat het door klager betaalde griffierecht wordt vergoed door de advocaat. 5. Indien de klacht geheel of gedeeltelijk gegrond wordt verklaard, wordt het door de klager betaalde griffierecht vergoed door de betrokken advocaat. 6. In afwijking van het eerste lid wordt geen griffierecht geheven indien de klacht afkomstig is van de deken. 7. Onze Minister voor Rechtsbescherming kan het in het eerste lid bedoelde bedrag wijzigen voor zover de consumentenprijsindex daartoe aanleiding geeft.	jaar na afloop van de in het tweede lid bedoelde termijn op hetzelfde feitencomplex gebaseerde klacht ingediend door dezelfde klager wordt niet in behandeling genomen. 4. Indien toepassing wordt gegeven aan artikel 46n, tweede lid, kan als onderdeel van de minnelijke schikking door partijen worden bepaald dat het door klager betaalde griffierecht wordt vergoed door de advocaat. 5. Indien de klacht geheel of gedeeltelijk gegrond wordt verklaard, wordt het door de klager betaalde griffierecht vergoed door de betrokken advocaat. Indien het verzet geheel of gedeeltelijk gegrond wordt verklaard, wordt geen nader griffierecht geheven terzake van het ter kennis van de raad van discipline brengen van de klacht. 6. In afwijking van het eerste lid wordt geen griffierecht geheven indien de klacht afkomstig is van de deken. 7. Onze Minister voor Rechtsbescherming kan het in het eerste lid bedoelde bedrag wijzigen voor zover de consumentenprijsindex daartoe aanleiding geeft.
	<u>Artikel 46fc</u> <u>1. De behandeling is openbaar. De raad van discipline kan evenwel gehele of gedeeltelijke behandeling met gesloten deuren of slechts met toelating van bepaalde personen bevelen indien de vertrouwelijkheid van het dossier zulks vereist of indien openbaarheid het belang van een goede rechtspleging anderszins ernstig kan schaden.</u>	<u>Artikel 46fc</u> 1. De behandeling is openbaar. De raad van discipline kan evenwel gehele of gedeeltelijke behandeling met gesloten deuren of slechts met toelating van bepaalde personen bevelen indien de vertrouwelijkheid van het dossier zulks vereist of indien openbaarheid het belang van een goede rechtspleging anderszins ernstig kan schaden.

	<u>2. Een verzoek om behandeling met gesloten deuren kan door de deken of de advocaat tegen wie de klacht zich richt worden gedaan met opgave van de redenen voor het verzoek. De raad van discipline beslist voor aanvang van de behandeling op het verzoek en stelt daarbij de klager in de gelegenheid om de klacht in te trekken. Tegen de beslissing van de raad van discipline staat geen hogere voorziening open.</u> <u>3. Het is aan partijen verboden aan derden mededelingen te doen omtrent het verhandelde op een zitting met gesloten deuren of een zitting waarbij slechts bepaalde personen zijn toegelaten.</u>	2. Een verzoek om behandeling met gesloten deuren kan door de deken of de advocaat tegen wie de klacht zich richt worden gedaan met opgave van de redenen voor het verzoek. De raad van discipline beslist voor aanvang van de behandeling op het verzoek en stelt daarbij de klager in de gelegenheid om de klacht in te trekken. Tegen de beslissing van de raad van discipline staat geen hogere voorziening open. 3. Het is aan partijen verboden aan derden mededelingen te doen omtrent het verhandelde op een zitting met gesloten deuren of een zitting waarbij slechts bepaalde personen zijn toegelaten.
<u>Artikel 46i</u> 1. Indien de klacht zich naar het oordeel van de voorzitter van de raad van discipline daartoe leent, en uit de klacht blijkt dat de klacht nog niet is voorgelegd aan een instantie die bevoegd is kennis te nemen van klachten of geschillen op grond van een regeling als bedoeld in artikel 28, tweede lid, onder b, kan de voorzitter besluiten de klacht in handen te stellen van de bevoegde instantie. Hij doet hiervan schriftelijk mededeling aan de klager, de betrokken advocaat en de deken. 2. Indien de voorzitter toepassing geeft aan het eerste lid, stelt hij de op de zaak betrekking hebbende stukken in handen van de klachten- of geschilleninstantie. De beslissing schorst de termijn, bedoeld in artikel 46g, eerste lid, onder a. Tegen de beslissing staat geen rechtsmiddel open.	<u>Artikel 46i</u> ▼.....	<u>Artikel 46i</u> Vervalt.
<u>Artikel 46i</u>	<u>Artikel 46i</u>	<u>Artikel 46i</u>

heeft verwijderd: 1.→ Indien de klacht zich naar het oordeel van de voorzitter van de raad van discipline daartoe leent, en uit de klacht blijkt dat de klacht nog niet is voorgelegd aan een instantie die bevoegd is kennis te nemen van klachten of geschillen op grond van een regeling als bedoeld in artikel 28, tweede lid, onder b, kan de voorzitter besluiten de klacht in handen te stellen van de bevoegde instantie. Hij doet hiervan schriftelijk mededeling aan de klager, de betrokken advocaat en de deken.¶

¶

2.→ Indien de voorzitter toepassing geeft aan het eerste lid, stelt hij de op de zaak betrekking hebbende stukken in handen van de klachten- of geschilleninstantie. De beslissing schorst de termijn, bedoeld in artikel 46g, eerste lid, onder a. Tegen de beslissing staat geen rechtsmiddel open.¶

1. Tenzij toepassing wordt gegeven aan artikel 46g, 46i, of 46j, kan de voorzitter van de raad van discipline, na verzending van een afschrift van de klacht op grond van artikel 46fb, eerste lid, een vooronderzoek gelasten. 2. Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, draagt de voorzitter het vooronderzoek op aan de deken van de orde waartoe de betrokken advocaat behoort, tenzij hij gronden aanwezig acht om het onderzoek op te dragen aan: a. de deken van een andere orde; b. een plaatsvervangend voorzitter; c. een of meer leden of plaatsvervangende leden van de raad van discipline; of d. de griffier. 3. De voorzitter bepaalt de omvang van het vooronderzoek. Het vooronderzoek kan zich mede uitstrekken tot andere dan de in de klacht vermelde feiten. 4. De vooronderzoeker kan de voorzitter verzoeken de omvang van het vooronderzoek te wijzigen, binnen de grenzen van de klacht zoals deze op dat moment luidt. 5. Het onderzoek wordt gesloten door het uitbrengen van een verslag aan de voorzitter door de vooronderzoeker. 6. De voorzitter kan besluiten dat het vooronderzoek wordt opgeschort of beëindigd voordat het verslag wordt uitgebracht.	▼	Vervalt.
<u>Artikel 46m</u> 1. De voorzitter van de raad van discipline kan de vooronderzoeker aanwijzingen geven.	<u>Artikel 46m</u> ▼	<u>Artikel 46m</u> Vervalt.

heeft verwijderd: Tenzij toepassing wordt gegeven aan artikel 46g, 46i, of 46j, kan de voorzitter van de raad van discipline, na verzending van een afschrift van de klacht op grond van artikel 46fb, eerste lid, een vooronderzoek gelasten.↵

¶
Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, draagt de voorzitter het vooronderzoek op aan de deken van de orde waartoe de betrokken advocaat behoort, tenzij hij gronden aanwezig acht om het onderzoek op te dragen aan:¶
de deken van een andere orde;¶
een plaatsvervangend voorzitter;¶
een of meer leden of plaatsvervangende leden van de raad van discipline; of¶
de griffier.↵

¶
De voorzitter bepaalt de omvang van het vooronderzoek. Het vooronderzoek kan zich mede uitstrekken tot andere dan de in de klacht vermelde feiten.↵

¶
De vooronderzoeker kan de voorzitter verzoeken de omvang van het vooronderzoek te wijzigen, binnen de grenzen van de klacht zoals deze op dat moment luidt.↵

¶
Het onderzoek wordt gesloten door het uitbrengen van een verslag aan de voorzitter door de vooronderzoeker.↵

¶
De voorzitter kan besluiten dat het vooronderzoek wordt opgeschort of beëindigd voordat het verslag wordt uitgebracht.

heeft verwijderd: <#>De voorzitter van de raad van discipline kan de vooronderzoeker aanwijzingen geven.¶

2. Op het vooronderzoek en de vooronderzoeker zijn de artikelen 5:13 tot en met 5:17 en 5:20, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing. Bij het opdragen van een vooronderzoek bepaalt de voorzitter welke bevoegdheden de vooronderzoeker namens de raad kan uitoefenen.	▼ ▼ ▼	
3. Ten behoeve van het verrichten van vooronderzoek door de vooronderzoeker zijn de betrokken advocaat, zijn medewerkers en personeel, alsmede andere personen die betrokken zijn bij de beroepsuitoefening, niet gehouden aan de geheimhoudingsplicht, bedoeld in artikel 11a. In dat geval geldt voor de betrokken vooronderzoeker een geheimhoudingsplicht, gelijk aan die in bedoeld in artikel 11a, en is artikel 218 van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing.		
4. Bij het verrichten van het vooronderzoek wordt een afschrift van de last tot het verrichten van het onderzoek zo mogelijk aan de betrokken advocaat getoond.		
5. De vooronderzoeker stelt de klager en de betrokken advocaat in de gelegenheid te worden gehoord.		
6. Een lid of plaatsvervangend lid van de raad dat een vooronderzoek in een zaak heeft verricht, neemt op straffe van nietigheid van de beslissing van de raad in die zaak geen deel aan de behandeling van die zaak ter zitting.		
7. Indien de klacht is ingediend door de deken, wordt het vooronderzoek niet aan hem opgedragen. In dat geval draagt de voorzitter het		

heeft verwijderd: <#>Ten behoeve van het verrichten van vooronderzoek door de vooronderzoeker zijn de betrokken advocaat, zijn medewerkers en personeel, alsmede andere personen die betrokken zijn bij de beroepsuitoefening, niet gehouden aan de geheimhoudingsplicht, bedoeld in artikel 11a. In dat geval geldt voor de betrokken vooronderzoeker een geheimhoudingsplicht, gelijk aan die in bedoeld in artikel 11a, en is artikel 218 van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing.¶

¶
Bij het verrichten van het vooronderzoek wordt een afschrift van de last tot het verrichten van het onderzoek zo mogelijk aan de betrokken advocaat getoond.¶

heeft verwijderd: <#>De vooronderzoeker stelt de klager en de betrokken advocaat in de gelegenheid te worden gehoord.¶

... [3]

heeft verwijderd: Indien de klacht is ingediend door de deken, wordt het vooronderzoek niet aan hem opgedragen. In dat geval draagt de voorzitter het vooronderzoek op aan één van de personen, bedoeld in artikel 46l, tweede lid, onderdeel a tot en met d.¶

vooronderzoek op aan één van de personen, bedoeld in artikel 46l, tweede lid, onderdeel a tot en met d.		
<u>Artikel 46n</u> 1. De voorzitter van de raad van discipline kan de vooronderzoeker opdragen te onderzoeken of de klacht minnelijk kan worden geschikt. Voorts kan de voorzitter tot het moment waarop de raad uitspraak doet onderzoeken of de klacht minnelijk kan worden geschikt. 2. Indien een minnelijke schikking van de klacht mogelijk blijkt, wordt deze op schrift gesteld en ondertekend door de klager en de betrokken advocaat. Een afschrift daarvan wordt gezonden aan de griffier van de raad, alsmede aan de deken en het college van toezicht. 3. Met het ondertekenen van de minnelijke schikking wordt de klacht geacht te zijn ingetrokken. Artikel 47a, tweede, derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.	<u>Artikel 46n</u> ▼	<u>Artikel 46n</u> Vervalt.
<u>Artikel 48e</u> De raad van discipline die met toepassing van artikel 48a heeft bepaald dat de opgelegde maatregel voor een door hem te bepalen gedeelte niet zal worden tenuitvoergelegd, kan hetzij op vordering van degene die op grond van artikel 48c, eerste lid, toeziet op de nakoming van de voorwaarden, bedoeld in de artikelen 48a en 48b, hetzij ambtshalve, last geven dat alsnog tot tenuitvoerlegging zal worden overgegaan.	<u>Artikel 48e</u> De raad van discipline die met toepassing van artikel 48a heeft bepaald dat de opgelegde maatregel voor een door hem te bepalen gedeelte niet zal worden tenuitvoergelegd, kan hetzij op vordering van degene die op grond van artikel 48c, eerste lid, toeziet op de nakoming van de voorwaarden, bedoeld in de artikelen 48a en 48b, hetzij ambtshalve, last geven dat alsnog tot tenuitvoerlegging zal worden overgegaan. <u>De last kan niet een wijziging van de maatregel inhouden, behalve in geval van zeer zwaarwegende omstandigheden daterend van na de oplegging van de maatregel.</u>	<u>Artikel 48e</u> De raad van discipline die met toepassing van artikel 48a heeft bepaald dat de opgelegde maatregel voor een door hem te bepalen gedeelte niet zal worden tenuitvoergelegd, kan hetzij op vordering van degene die op grond van artikel 48c, eerste lid, toeziet op de nakoming van de voorwaarden, bedoeld in de artikelen 48a en 48b, hetzij ambtshalve, last geven dat alsnog tot tenuitvoerlegging zal worden overgegaan. De last kan niet een wijziging van de maatregel inhouden, behalve in geval van zeer zwaarwegende omstandigheden daterend van na de oplegging van de maatregel.

heeft verwijderd: ¶

... [4]

<u>Artikel 50</u> De griffier van de raad van discipline zendt van de beslissingen van de raad bij aangetekende brief onverwijld afschrift: - aan de betrokken advocaat; - aan de klager; - aan de deken van de algemene raad; - aan de secretaris van de algemene raad; - aan de deken van de orde waartoe de betrokken advocaat behoort; - aan het college van toezicht; - indien de beslissing werd gegeven krachtens een verwijzing als bedoeld in artikel 46aa, derde lid, of een aanwijzing als bedoeld in artikel 46aa, vijfde lid, aan de raad van discipline der orde waarvan de betrokken advocaat deel uitmaakt; - indien de betrokken advocaat is ingeschreven bij de raad voor rechtsbijstand en aan hem een maatregel als bedoeld in artikel 48, tweede lid, is opgelegd en de beslissing waarbij de maatregel is opgelegd in kracht van gewijsde is gegaan dan wel de raad van discipline toezending nodig acht: aan het bestuur van de raad voor rechtsbijstand.	<u>Artikel 50</u> <u>1.</u> De griffier van de raad van discipline zendt van de beslissingen van de raad bij aangetekende brief onverwijld afschrift: - aan de betrokken advocaat; - aan de klager; - aan de deken van de algemene raad; - aan de secretaris van de algemene raad; - aan de deken van de orde waartoe de betrokken advocaat behoort; - indien de beslissing werd gegeven krachtens een verwijzing als bedoeld in artikel 46aa, derde lid, of een aanwijzing als bedoeld in artikel 46aa, vijfde lid, aan de raad van discipline der orde waarvan de betrokken advocaat deel uitmaakt; - indien de betrokken advocaat is ingeschreven bij de raad voor rechtsbijstand en aan hem een maatregel als bedoeld in artikel 48, tweede lid, is opgelegd en de beslissing waarbij de maatregel is opgelegd in kracht van gewijsde is gegaan dan wel de raad van discipline toezending nodig acht: aan het bestuur van de raad voor rechtsbijstand. <u>2. De griffier van de raad van discipline zendt van de beslissingen van de raad tevens een geanonimiseerde versie aan het college van toezicht.</u>	<u>Artikel 50</u> 1. De griffier van de raad van discipline zendt van de beslissingen van de raad bij aangetekende brief onverwijld afschrift: - aan de betrokken advocaat; - aan de klager; - aan de deken van de algemene raad; - aan de secretaris van de algemene raad; - aan de deken van de orde waartoe de betrokken advocaat behoort; - indien de beslissing werd gegeven krachtens een verwijzing als bedoeld in artikel 46aa, derde lid, of een aanwijzing als bedoeld in artikel 46aa, vijfde lid, aan de raad van discipline der orde waarvan de betrokken advocaat deel uitmaakt; - indien de betrokken advocaat is ingeschreven bij de raad voor rechtsbijstand en aan hem een maatregel als bedoeld in artikel 48, tweede lid, is opgelegd en de beslissing waarbij de maatregel is opgelegd in kracht van gewijsde is gegaan dan wel de raad van discipline toezending nodig acht: aan het bestuur van de raad voor rechtsbijstand. 2. De griffier van de raad van discipline zendt van de beslissingen van de raad tevens een geanonimiseerde versie aan het college van toezicht.
<u>Artikel 56</u> 1. Van de beslissingen van de raad van discipline kan gedurende dertig dagen na de verzending van het in artikel 50 bedoelde afschrift hoger beroep worden ingesteld bij het hof van discipline door:	<u>Artikel 56</u> 1. Van de beslissingen van de raad van discipline kan gedurende dertig dagen na de verzending van het in artikel 50 bedoelde afschrift hoger beroep worden ingesteld bij het hof van discipline door:	<u>Artikel 56</u> 1. Van de beslissingen van de raad van discipline kan gedurende dertig dagen na de verzending van het in artikel 50 bedoelde afschrift hoger beroep worden ingesteld bij het hof van discipline door:

heeft verwijderd: f. → aan het college van toezicht; ¶

heeft verwijderd: h

a. de klager die ingevolge artikel 46c, eerste lid, de klacht heeft ingediend die tot de beslissing heeft geleid, indien de klacht geheel of gedeeltelijk ongegrond is verklaard of bij gegrondverklaring van de klacht het verzoek, bedoeld in artikel 48, negende lid wordt afgewezen; b. de deken; c. de advocaat jegens wie de beslissing is genomen. 2. Van alle beslissingen van de raad van discipline kan voorts binnen dezelfde termijn hoger beroep worden ingesteld door de deken van de algemene raad. Hij kan zich vooraf de stukken doen overleggen. Hij kan bij de uitoefening van deze bevoegdheden zich door een lid van de algemene raad doen vervangen. 3. Het beroep wordt ingesteld bij met redenen omklede memorie, in te dienen bij de griffier van het hof van discipline en vergezeld van een afschrift van de beslissing waarvan beroep. De griffier geeft van de instelling van het beroep onverwijld kennis aan de raad van discipline die de beslissing in eerste aanleg heeft genomen en, voorzover het hoger beroep niet door hem is ingesteld, aan de deken van de orde waartoe de betrokken advocaat behoort, aan het college van toezicht, aan de betrokken advocaat en aan de klager. 4. Aan de behandeling en de beslissing van beroepen door een kamer bij het hof wordt op straffe van nietigheid deelgenomen door de voorzitter of een van de plaatsvervangende voorzitters, alsmede een door Ons benoemd lid en een lid-advocaat of een plaatsvervangend lid-advocaat. Indien de zaak naar het oordeel van	a. de klager die ingevolge artikel 46c, eerste lid, de klacht heeft ingediend die tot de beslissing heeft geleid, indien de klacht geheel of gedeeltelijk ongegrond is verklaard of bij gegrondverklaring van de klacht het verzoek, bedoeld in artikel 48, negende lid wordt afgewezen; b. de deken; c. de advocaat jegens wie de beslissing is genomen. 2. Van alle beslissingen van de raad van discipline kan voorts binnen dezelfde termijn hoger beroep worden ingesteld door de deken van de algemene raad. Hij kan zich vooraf de stukken doen overleggen. Hij kan bij de uitoefening van deze bevoegdheden zich door een lid van de algemene raad doen vervangen. 3. Het beroep wordt ingesteld bij met redenen omklede memorie, in te dienen bij de griffier van het hof van discipline en vergezeld van een afschrift van de beslissing waarvan beroep. De griffier geeft van de instelling van het beroep onverwijld kennis aan de raad van discipline die de beslissing in eerste aanleg heeft genomen en, voorzover het hoger beroep niet door hem is ingesteld, aan de deken van de orde waartoe de betrokken advocaat behoort, aan het college van toezicht, aan de betrokken advocaat en aan de klager. 4. Aan de behandeling en de beslissing van beroepen door een kamer bij het hof wordt op straffe van nietigheid deelgenomen door de voorzitter of een van de plaatsvervangende voorzitters, alsmede een door Ons benoemd lid en een lid-advocaat of een plaatsvervangend lid-advocaat. Indien de zaak naar het oordeel van	a. de klager die ingevolge artikel 46c, eerste lid, de klacht heeft ingediend die tot de beslissing heeft geleid, indien de klacht geheel of gedeeltelijk ongegrond is verklaard of bij gegrondverklaring van de klacht het verzoek, bedoeld in artikel 48, negende lid wordt afgewezen; b. de deken; c. de advocaat jegens wie de beslissing is genomen. 2. Van alle beslissingen van de raad van discipline kan voorts binnen dezelfde termijn hoger beroep worden ingesteld door de deken van de algemene raad. Hij kan zich vooraf de stukken doen overleggen. Hij kan bij de uitoefening van deze bevoegdheden zich door een lid van de algemene raad doen vervangen. 3. Het beroep wordt ingesteld bij met redenen omklede memorie, in te dienen bij de griffier van het hof van discipline en vergezeld van een afschrift van de beslissing waarvan beroep. De griffier geeft van de instelling van het beroep onverwijld kennis aan de raad van discipline die de beslissing in eerste aanleg heeft genomen en, voorzover het hoger beroep niet door hem is ingesteld, aan de deken van de orde waartoe de betrokken advocaat behoort, aan het college van toezicht, aan de betrokken advocaat en aan de klager. 4. Aan de behandeling en de beslissing van beroepen door een kamer bij het hof wordt op straffe van nietigheid deelgenomen door de voorzitter of een van de plaatsvervangende voorzitters, alsmede een door Ons benoemd lid en een lid-advocaat of een plaatsvervangend lid-advocaat. Indien de zaak naar het oordeel van een
--	--	--

een van deze leden ongeschikt is voor behandeling en beslissing door drie leden, wordt de behandeling voortgezet door vijf leden, onder wie de voorzitter of een van de plaatsvervangende voorzitters alsmede door twee door Ons benoemde leden. Indien de voorzitter of plaatsvervangend voorzitter door na aanvang van de zaak opgekomen omstandigheden is verhinderd, kan deze worden vervangen door een door Ons benoemd lid of een door Ons benoemd plaatsvervangend lid.	een van deze leden ongeschikt is voor behandeling en beslissing door drie leden, wordt de behandeling voortgezet door vijf leden, onder wie de voorzitter of een van de plaatsvervangende voorzitters alsmede door twee door Ons benoemde leden. Indien de voorzitter of plaatsvervangend voorzitter door na aanvang van de zaak opgekomen omstandigheden is verhinderd, kan deze worden vervangen door een door Ons benoemd lid of een door Ons benoemd plaatsvervangend lid. Artikel 46fc is van overeenkomstige toepassing.	van deze leden ongeschikt is voor behandeling en beslissing door drie leden, wordt de behandeling voortgezet door vijf leden, onder wie de voorzitter of een van de plaatsvervangende voorzitters alsmede door twee door Ons benoemde leden. Indien de voorzitter of plaatsvervangend voorzitter door na aanvang van de zaak opgekomen omstandigheden is verhinderd, kan deze worden vervangen door een door Ons benoemd lid of een door Ons benoemd plaatsvervangend lid. Artikel 46fc is van overeenkomstige toepassing.
5. Indien een ingesteld hoger beroep wordt ingetrokken, bepaalt, voor het geval dat de maatregel van schorsing in de uitoefening van de praktijk is opgelegd, het hof van discipline, de betrokken advocaat gehoord of behoorlijk opgeroepen, de dag waarop de maatregel aanvangt.	5. Indien een ingesteld hoger beroep wordt ingetrokken, bepaalt, voor het geval dat de maatregel van schorsing in de uitoefening van de praktijk is opgelegd, het hof van discipline, de betrokken advocaat gehoord of behoorlijk opgeroepen, de dag waarop de maatregel aanvangt.	5. Indien een ingesteld hoger beroep wordt ingetrokken, bepaalt, voor het geval dat de maatregel van schorsing in de uitoefening van de praktijk is opgelegd, het hof van discipline, de betrokken advocaat gehoord of behoorlijk opgeroepen, de dag waarop de maatregel aanvangt.
6. De artikelen 512 tot en met 519 van het Wetboek van Strafvordering zijn ten aanzien van de leden van het hof van discipline van overeenkomstige toepassing.	6. De artikelen 512 tot en met 519 van het Wetboek van Strafvordering zijn ten aanzien van de leden van het hof van discipline van overeenkomstige toepassing.	6. De artikelen 512 tot en met 519 van het Wetboek van Strafvordering zijn ten aanzien van de leden van het hof van discipline van overeenkomstige toepassing.
Artikel 58 De griffier van het hof van discipline zendt van de beslissing bij aangetekende brief onverwijld afschrift: - aan de betrokken advocaat; - aan de deken van de algemene raad; - aan de raad van discipline die de zaak in eerste aanleg heeft behandeld; - aan de deken van de orde waartoe de betrokken advocaat behoort; - aan het college van toezicht;	Artikel 58 <u>1.</u> De griffier van het hof van discipline zendt van de beslissing bij aangetekende brief onverwijld afschrift: - aan de betrokken advocaat; - aan de deken van de algemene raad; - aan de raad van discipline die de zaak in eerste aanleg heeft behandeld; - aan de deken van de orde waartoe de betrokken advocaat behoort;	Artikel 58 1. De griffier van het hof van discipline zendt van de beslissingen van de raad bij aangetekende brief onverwijld afschrift: - aan de betrokken advocaat; - aan de deken van de algemene raad; - aan de raad van discipline die de zaak in eerste aanleg heeft behandeld; - aan de deken van de orde waartoe de betrokken advocaat behoort;

heeft verwijderd: e. → aan het college van toezicht;

f. indien de beslissing in eerste aanleg werd gegeven krachtens een verwijzing als bedoeld in artikel 46aa, derde lid, of een aanwijzing als bedoeld in artikel 46aa, vijfde lid, aan de voorzitter van de raad van discipline, waartoe de betrokken advocaat deel behoort; g. indien aan de betrokken advocaat die is ingeschreven bij de raad voor rechtsbijstand een maatregel als bedoeld in artikel 48, tweede lid, is opgelegd dan wel het hof van discipline toezending nodig acht, aan het bestuur van de raad voor rechtsbijstand; h. aan de klager.	e. indien de beslissing in eerste aanleg werd gegeven krachtens een verwijzing als bedoeld in artikel 46aa, derde lid, of een aanwijzing als bedoeld in artikel 46aa, vijfde lid, aan de voorzitter van de raad van discipline, waartoe de betrokken advocaat deel behoort; f. indien aan de betrokken advocaat die is ingeschreven bij de raad voor rechtsbijstand een maatregel als bedoeld in artikel 48, tweede lid, is opgelegd dan wel het hof van discipline toezending nodig acht, aan het bestuur van de raad voor rechtsbijstand; g. aan de klager. <u>2. De griffier van het hof van discipline zendt van de beslissingen van het hof tevens een geanonimiseerde versie aan het college van toezicht</u>	e. indien de beslissing in eerste aanleg werd gegeven krachtens een verwijzing als bedoeld in artikel 46aa, derde lid, of een aanwijzing als bedoeld in artikel 46aa, vijfde lid, aan de voorzitter van de raad van discipline, waartoe de betrokken advocaat deel behoort; f. indien aan de betrokken advocaat die is ingeschreven bij de raad voor rechtsbijstand een maatregel als bedoeld in artikel 48, tweede lid, is opgelegd dan wel het hof van discipline toezending nodig acht, aan het bestuur van de raad voor rechtsbijstand; g. aan de klager. 2. De griffier van het hof van discipline zendt van de beslissingen van het hof tevens een geanonimiseerde versie aan het college van toezicht.
<u>Artikel 60ab</u> 1. Op verzoek van de deken van de orde waartoe de advocaat behoort, kan de raad van discipline de advocaat jegens wie een ernstig vermoeden is gerezen van een handelen of nalaten waardoor enig door artikel 46 beschermd belang ernstig is geschaad of dreigt te worden geschaad, met onmiddellijke ingang schorsen in de uitoefening van de praktijk of een voorlopige voorziening met betrekking tot de praktijkuitoefening van de betrokken advocaat treffen, indien het door artikel 46 beschermde belang dit vergt. Hij beslist niet dan na verhoor of behoorlijke oproeping van de advocaat en de deken van de orde waartoe de advocaat behoort. 2. Een verzoek als bedoeld in het eerste lid kan ook worden ingediend ingeval een advocaat zich in voorlopige hechtenis bevindt of deze bij nog niet	<u>Artikel 60ab</u> 1. Op verzoek van de deken van de orde waartoe de advocaat behoort, kan de raad van discipline de advocaat jegens wie een ernstig vermoeden is gerezen van een handelen of nalaten waardoor enig door artikel 46 beschermd belang ernstig is geschaad of dreigt te worden geschaad, met onmiddellijke ingang schorsen in de uitoefening van de praktijk of een voorlopige voorziening met betrekking tot de praktijkuitoefening van de betrokken advocaat treffen, indien het door artikel 46 beschermde belang dit vergt. Hij beslist niet dan na verhoor of behoorlijke oproeping van de advocaat en de deken van de orde waartoe de advocaat behoort. 2. Een verzoek als bedoeld in het eerste lid kan ook worden ingediend ingeval een advocaat zich in voorlopige hechtenis bevindt of deze bij nog niet	<u>Artikel 60ab</u> 1. Op verzoek van de deken van de orde waartoe de advocaat behoort, kan de raad van discipline de advocaat jegens wie een ernstig vermoeden is gerezen van een handelen of nalaten waardoor enig door artikel 46 beschermd belang ernstig is geschaad of dreigt te worden geschaad, met onmiddellijke ingang schorsen in de uitoefening van de praktijk of een voorlopige voorziening met betrekking tot de praktijkuitoefening van de betrokken advocaat treffen, indien het door artikel 46 beschermde belang dit vergt. Hij beslist niet dan na verhoor of behoorlijke oproeping van de advocaat en de deken van de orde waartoe de advocaat behoort. 2. Een verzoek als bedoeld in het eerste lid kan ook worden ingediend ingeval een advocaat zich in voorlopige hechtenis bevindt of deze bij nog niet

heeft verwijderd: ¶

heeft verwijderd: g

heeft verwijderd: h

onherroepelijk of onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens een misdrijf is veroordeeld dan wel hem bij een dergelijke uitspraak een maatregel is opgelegd die vrijheidsbeneming tot gevolg heeft, met dien verstande dat alleen een schorsing kan worden uitgesproken voor de duur van de vrijheidsbeneming. De griffier van het gerecht dat een van de in de eerste volzin genoemde beslissingen neemt, geeft van die beslissing kennis aan de deken van de orde in het arrondissement waartoe de advocaat behoort. Het vijfde lid is niet van toepassing.	onherroepelijk of onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens een misdrijf is veroordeeld dan wel hem bij een dergelijke uitspraak een maatregel is opgelegd die vrijheidsbeneming tot gevolg heeft, met dien verstande dat alleen een schorsing kan worden uitgesproken voor de duur van de vrijheidsbeneming. De griffier van het gerecht dat een van de in de eerste volzin genoemde beslissingen neemt, geeft van die beslissing kennis aan de deken van de orde in het arrondissement waartoe de advocaat behoort. Het vijfde lid is niet van toepassing.	onherroepelijk of onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens een misdrijf is veroordeeld dan wel hem bij een dergelijke uitspraak een maatregel is opgelegd die vrijheidsbeneming tot gevolg heeft, met dien verstande dat alleen een schorsing kan worden uitgesproken voor de duur van de vrijheidsbeneming. De griffier van het gerecht dat een van de in de eerste volzin genoemde beslissingen neemt, geeft van die beslissing kennis aan de deken van de orde in het arrondissement waartoe de advocaat behoort. Het vijfde lid is niet van toepassing.
3. De deken stelt de betrokken advocaat schriftelijk op de hoogte van het in het eerste en tweede lid bedoelde verzoek, alsmede van de gronden waarop het verzoek rust.	3. De deken stelt de betrokken advocaat schriftelijk op de hoogte van het in het eerste en tweede lid bedoelde verzoek, alsmede van de gronden waarop het verzoek rust.	3. De deken stelt de betrokken advocaat schriftelijk op de hoogte van het in het eerste en tweede lid bedoelde verzoek, alsmede van de gronden waarop het verzoek rust.
4. De raad van discipline beslist binnen veertien dagen nadat het verzoek overeenkomstig het eerste of tweede lid aan hem ter kennis is gebracht. De raad van discipline kan deze termijn ten hoogste eenmaal verlengen met eenzelfde termijn.	4. De raad van discipline beslist binnen veertien dagen nadat het verzoek overeenkomstig het eerste of tweede lid aan hem ter kennis is gebracht. De raad van discipline kan deze termijn ten hoogste eenmaal verlengen met eenzelfde termijn.	4. De raad van discipline beslist binnen veertien dagen nadat het verzoek overeenkomstig het eerste of tweede lid aan hem ter kennis is gebracht. De raad van discipline kan deze termijn ten hoogste eenmaal verlengen met eenzelfde termijn.
5. Indien de klacht of het bezwaar tegen de advocaat op grond waarvan het ernstige vermoeden is gerezen niet reeds schriftelijk ter kennis is gebracht van de raad van discipline, bepaalt de raad van discipline bij zijn beslissing op het in het eerste lid bedoelde verzoek tevens een redelijke termijn van niet langer dan zes weken, waarbinnen de deken de klacht of het bezwaar schriftelijk ter kennis van de raad van discipline brengt. Bij overschrijding van deze termijn vervalt de beslissing op het in het eerste lid bedoelde verzoek van rechtswege. De raad van discipline kan op schriftelijk verzoek van de	5. Indien de klacht of het bezwaar tegen de advocaat op grond waarvan het ernstige vermoeden is gerezen niet reeds schriftelijk ter kennis is gebracht van de raad van discipline, bepaalt de raad van discipline bij zijn beslissing op het in het eerste lid bedoelde verzoek tevens een redelijke termijn van niet langer dan zes weken, waarbinnen de deken de klacht of het bezwaar schriftelijk ter kennis van de raad van discipline brengt. Bij overschrijding van deze termijn vervalt de beslissing op het in het eerste lid bedoelde verzoek van rechtswege. De raad van discipline kan op schriftelijk verzoek van de deken de termijn	5. Indien de klacht of het bezwaar tegen de advocaat op grond waarvan het ernstige vermoeden is gerezen niet reeds schriftelijk ter kennis is gebracht van de raad van discipline, bepaalt de raad van discipline bij zijn beslissing op het in het eerste lid bedoelde verzoek tevens een redelijke termijn van niet langer dan zes weken, waarbinnen de deken de klacht of het bezwaar schriftelijk ter kennis van de raad van discipline brengt. Bij overschrijding van deze termijn vervalt de beslissing op het in het eerste lid bedoelde verzoek van rechtswege. De raad van discipline kan op schriftelijk verzoek van de deken de termijn

deken de termijn ten hoogste eenmaal verlengen met een door hem te bepalen redelijke termijn van niet langer dan zes weken. Paragraaf 4 is van overeenkomstige toepassing, met uitzondering van de artikelen 46c, eerste lid, 46i tot en met 46k en 46n.	ten hoogste eenmaal verlengen met een door hem te bepalen redelijke termijn van niet langer dan zes weken. <u>In geval de voorlopige hechtenis van de advocaat is geschorst maar de advocaat geen kennisgeving heeft ontvangen dat niet zal worden vervolgd dan wel de vervolging niet wordt voortgezet kan de termijn worden verlengd tot ten hoogste zes weken na ontvangst van een dergelijke kennisgeving.</u> Paragraaf 4 is van overeenkomstige toepassing, met uitzondering van de artikelen 46c, eerste lid, 46i tot en met 46k en 46n.	ten hoogste eenmaal verlengen met een door hem te bepalen redelijke termijn van niet langer dan zes weken. In geval de voorlopige hechtenis van de advocaat is geschorst maar de advocaat geen kennisgeving heeft ontvangen dat niet zal worden vervolgd dan wel de vervolging niet wordt voortgezet kan de termijn worden verlengd tot ten hoogste zes weken na ontvangst van een dergelijke kennisgeving. Paragraaf 4 is van overeenkomstige toepassing, met uitzondering van de artikelen 46c, eerste lid, 46i tot en met 46k en 46n.
6. Op verzoek van de betrokken advocaat kan de raad van discipline te allen tijde de op grond van het eerste lid opgelegde schorsing of voorlopige voorziening opheffen. Hij beslist niet dan na verhoor of behoorlijke oproeping van de advocaat en de deken.	6. Op verzoek van de betrokken advocaat kan de raad van discipline te allen tijde de op grond van het eerste lid opgelegde schorsing of voorlopige voorziening opheffen. Hij beslist niet dan na verhoor of behoorlijke oproeping van de advocaat en de deken.	6. Op verzoek van de betrokken advocaat kan de raad van discipline te allen tijde de op grond van het eerste lid opgelegde schorsing of voorlopige voorziening opheffen. Hij beslist niet dan na verhoor of behoorlijke oproeping van de advocaat en de deken